

BØRNETEATER

NR. 110 • SEPTEMBER 1999

avisen

Teatret åbner op

Tilgangen til dansk børneteater er ikke stor, takket været bl.a. fordomme, dårlig økonomi og elendige arbejdsforhold. Men der er tegn på både vitalisering og fornyelse

Side 6-7

Røre i Randers

En mærkelig licitation og en uventet ansøgning betyder, at Vestenvinden snart ikke længere er egnsteater i Randers

Side 4-5

Lovarbejderne

Den nye betænkning bærer præg af administratorers småjusteringer, teaterpolitikeres fikse ideer og interessegruppers kamp for egen urtegård, mener teaterprofessor Jørn Langsted i en barsk kommentar til teaterudvalgets arbejde

Side 2-3

Anmelderi

De stemningsfulde scenebilleder i "Hiawatha" beskriver myternes smukke, eksotiske univers uden at bringe dem i kontakt med nutiden, hedder det bl.a. i anmeldelsen af Teatret Fair Plays forestilling, der er en af seks nye danske børne- og ungdomsteaterforestillinger, der kommer under anmeldernes lup i dette nummer

Side 8-10

(Foto: David Trood)

Kulturministerens teaterudvalg er kommet med en betænkning, der vel ikke magter det umulige: At opfylde politikernes forventninger til en let-håndterlig og omkostningsstabil kunststøttelov, samtidig med at den opfylder teaterlivets forventninger til markant bedre arbejdsbetingelser, dvs. primært flere penge. Mens børneteatrene udsættes for megen velvilje, kan især teaterforeningerne og turneatrene glæde sig over resultatet – hvis ministeren da ellers fører ideerne ud i livet

Af Carsten Jensen

Et nyt turneteater til 12 millioner kroner, tidsbegrænsede ansættelser af teaterchefer, oprettelse af et teaterinformationscenter og styrkelse af den teaterfaglige repræsentation i teatrenes bestyrelser.

Det er nogle af de markante konklusioner, som kulturministerens teaterudvalg fremsætter i den betænkning, der er resultatet af knapt et halvt års koncentreret arbejde med at frembringe forslag til forenkling af de nuværende teaterstøtteordninger og samtidig skabe en klarere ansvarsfordeling mellem stat, amter og kommuner.

Af særlig interesse for børneteaterområdet er, at den million, der p.t. er afsat til børneteaterproduktioner på Det Danske Teater/Den Jyske Opera skal anvendes til andre børneteaterformål (forestillingerne har været for ringe); at RBOT-bestyrelse skal have det fulde teaterfaglige ansvar for ordningen (hidtil har Teaterrådet været bisidder); at der skal indføres en minimumsgrænse for egnsteatre og små storbyteatre

Teaterlov i vridemaskinen

re på 2,5 mio. kr.; og at refusionsordningen omkring køb og godkendelse af børneteaterforestillinger skal forenkles og forbedres.

Dertil kommer et hav af hensigtserklæringer om fremme af og samarbejde med børneteateret i de mange forslag omkring institutionsteatrenes og landsdels-scenernes virke.

Nogle af disse fremgår af nedenstående pluk fra betænkningen, der er tænkt som en helhed, selvom det reelt er et idekatalog til kulturministeren.

Føres hele betænkningen ud i livet, vil det betyde, at Teaterrådet styrkes kraftigt og får tilført nye arbejdsområder. Herunder ikke mindst administrering af et af de mere interessante forslag: En pulje til kunstnerisk forskning og laboratorievirksomhed, finansieres af bidrag fra teatrene på 0,3 procent af al statslig støtte. Det vil give et par millioner kroner årligt til udvikling af dansk teater.

Der blev råbt højt

Udvalget startede i noget nær skønsom enighed, da

teaterloven skulle endevendes, men til slut blev der råbt højt i ministerens arbejdsgruppe. De sidste møder i et forløb med skæringsdato 1. august viste nemlig, at der trods alle markeringer om det modsatte alligevel var basis for uenigheder og fortolkninger, da udvalgets konklusioner skulle på tryk.

Der har næppe hersket de helt store forventninger til, at udvalget fik mulighed for den store omkalfatring af teaterlov og -liv – det levende hverken tidsrammen, kommissoriet eller de skjulte organisationskasketter mulighed for – men alligevel nåede udvalget vidt omkring. Også Det Kgl. Teater og Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab er blevet berørt, selvom disse to økonomiske og lov-mæssige mastodonter egentlig lå uden for teaterudvalgets kommissorium.

Børneteateravisen har spurgt tre af udvalgets medlemmer med tilknytning til det nære organisatoriske bagland, der udgøres af Børneteatersammenslutningen (BTS) Foreningen Af Små Teatre (FAST) og

Danmarks Teaterforeninger (DT) – der også udpeger de tre repræsentanter til Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater (UBOT) – om deres oplevelser af arbejdsprocessen.

Bodil Alling, kunstnerisk leder af egnsteatret Gruppe 38, var ikke helt tilfreds med arbejdet. Hun havde håbet, at der var blevet mere plads til visioner og kunst, hvor det i stedet efter hendes mening blev meget vældig meget politik.

Så meget, at hun kom til at stå for de to eneste nedskrevne indvendinger (egnsteater og storbyteaterbevillinger opslås efter senest 12 år og teaterchefer kan maksimalt være ansat i 12 år) i betænkningen – ligesom hun langt fra er begejstret for rammerne for etablering af et nyt turneteater:

"Udgangspunktet er forkert. Man vil sikre mere mainstream-teater i stedet for at skabe et spændende alternativ," siger Bodil Alling, der også finder det forkert, at man tager 3 1/2 mio. kr. fra Teaterrådets turneteaterpulje, selvom

min. 5 mio. kr. for at få enderne til at nå nogen lunde sammen.

De øvrige otte millioner til det nye turneteater kommer fra det sparede tilskud til billetter over 250 kroner, som Bodil Alling også finder kunne bruges til mere kvalitetssikre ting.

Hun savner nemlig bl.a. en garanti-kvalitet for voksenteatret a la refusionsudvalget. Til gengæld er hun glad for det markante forslag til styrkelse af den teaterfaglige repræsentation i bestyrelserne, der kan gøre op med de mange svage "venkabsbestyrelser".

Med hensyn til sit helt eget område, børneteatrene, glæder hun sig især over markeringen af minimum 2,5 mio. til egnsteatre og små storbyteatre, den selvstændige og obligatorisk RBOT-ordning kun for børneteater – samt at børneteater tilgodeses i så mange af betænkningens paragraffer.

Spiseligt

Så er der anderledes tilfredshed at spore hos udvalgskollega Mogens Holm, der udover at være teaterchef for

Taastrup Teater også er formand for Foreningen Af Små Teatre.

Han erkender, at det selvfølgelig ikke kan undgås, at man skeler til egne interesser, men mener alligevel at betænkningen er tilfredstillende på baggrund af indsatsen, inklusive de hektiske afsluttende natlige forhandlinger via email og fax.

"Betænkningen er blevet en fornuftig afvejen af det muliges kunst og justeret, så den er spiseligt for ministeren og hendes bagland", siger han og mener dermed, at betænkningens anbefalinger er udgiftsneutrale og at man har søgt at dele sol og vind lige.

"Vi har løbende været i kontakt med både Kultur- og Finansministeriet m.fl. for at sikre, at det endelige resultat var acceptabelt, og jeg mener, at der nu eksisterer en uskreven overenskomst med ministeren om, at betænkningen faktisk skal tages alvorligt og helst gennemføres i sin helhed," siger Mogens Holm, der som eksempel på det realpolitiske sindelag i udvalget anfører, at man faktisk på et tidspunkt i juli måned havde nedlagt RBOT-ordningen, men "genindførte" den,

Jørgen Hvidtfelt, Bodil Alling, og Mogens Holm og var som de øvrige medlemmer af teaterlovudvalget personligt udpeget, men kan næppe sige sig fri fra også at repræsentere henholdsvis teaterforeningerne, børneteateret og de små teatre

Betænkningen

Teaterudvalget består af Poul Bache, Afdelingschef i Kulturministeriet og formand for udvalget. Bodil Alling, kunstnerisk leder for Egnsteatret Gruppe 38 og tidligere bestyrelsesmedlem i Børneteatersammenslutningen. Litten Hansen, nu fhv. formand for Teaterrådet. Mogens Holm, leder af Taastrup Teater og formand for FAST - Foreningen Af Små Teatre. Jørgen Hvidtfelt, lektor og formand for Damarks

Teaterforeninger Lane Lind, skuespiller og rektor for Skuespillerskolen ved Odense Teater. Claus Lynge, Mag.art., dramaturg og fhv. leder af Dansescenen.

I betænkningen foreslås bl.a.:

- At kabaretgenren betragtes som en del af teaterbegrebet. Derudover bør det fortsat være Teaterrådet, der afgør, hvad der er professionelt teater. Den nuværende kabaretpulje på 1 mio. kr. fra tipsmidlerne bør overflyttes til Teaterrådets rådgivningsbevilling.

- At det nuværende statstilskud til landsdels-scenerne på 60,4 mio. kr. fremover fordeles efter fordelingsnøglen: Aarhus Teater: 40 pct., Odense Teater: 31 pct., Aalborg Teater: 29 pct.
- At minimumsbeløbet for egnsteatre fastsættes til 2,5 mio. kr. i år 2000.
- At indføre en minimumsgrænse for det kommunale tilskud til små storbyteatre på 2,5 mio. kr.
- At Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teaters (RBOT) bestyrelse får det fulde teaterfaglige ansvar for ordningen, at RBOT'en gøres obligatorisk for amterne, og at ordningen ændret sådan, at den alene omfatter turneteater for børn og unge.
- At der oprettes et nyt turneteater, der dels skal producere egne turneforestillinger, dels indkøbe forestil-

- linger til turne fra andre producenter, ikke mindst fra landsdels-scenerne og Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskabs (DST) repertoire.
- At den bevilling på 1 mio. kr. årligt, der er afsat til børneteater produceret af Det Danske Teater/Den Jyske Opera, anvendes til andre børneteaterformål.
- At Peter Schaufuss Balletkompagni bliver regionsteater i Ringkjøbing Amt, men fortsat bør turnere.
- At Teaterrådets nuværende bevilling til danseteater fra tipsmidlerne på 10 mio. kr. gøres til en finanslovsbevilling.
- At landsdels-scener og DST-teatre samarbejder med fx et danse- eller børneteater.
- At teaterchefer ved institutionsteatre maksimalt kan være ansat som leder 12 år ved det samme teater.

- At Teaterrådet for en fireårig periode udpeger et teaterfagkyndigt medlem af bestyrelserne for institutionsteatrene.
- At kommunerne (og i hovedstadsregionen Hovedstadens Udviklingsråd) forpligtes til at opslå egnsteater-/storbyteaterbevillinger senest efter 12 år
- At der kan gives regionsteatre statstilskud efter samme princip som egnsteaterstøtte, dvs. 50 pct. refusion fra staten indtil en overgrænse, der ligger 3 mio. kr. over den maksimale egnsteaterstøtte.
- At Hovedstadens Udviklingsråd overtager ansvaret for de små storbyteatre i Frederiksberg og Københavns Kommuner samt for egnsteatrene i hovedstadsregionen.
- At Teaterrådet får en pulje til kunstnerisk forskning og laboratorie-

- virksomhed, som finansieres af et bidrag fra teatrene på 0,3 pct. af al statslig teaterstøtte til teatre, hvilket giver en pulje på ca. 2 mio. kr. årligt.
- At de gældende vejledende retningslinjer for, hvad der er teater i teaterlovens forstand, ophæves og erstattes af mere simple retningslinjer.
- At refusion af køb af børneteaterforestillinger som hidtil skal kunne gives til forestillinger, som enten er produceret med støtte under teaterloven, eller som er godkendt som professionel scenekunst af refusionsudvalget.
- At reglerne og praksis for refusionsgodkendelsen tilrettelægges sådan, at den fungerer smidigt og ubureaukratisk og sådan, at teatrene så vidt muligt kan få vurderet deres forestillinger, inden de udbydes til salg, uanset hvornår forestillingerne

fordi man indså, at det ville give alt for vanskelige for-handlinger med amterne om at bevare de tilskud til teaterproduktion, der er indlagt i ordningen, som stort set støttes af alle 14 amter og som i betænkningen er gjort obligatorisk.

Mogens Holm erkender, at teaterudvalget ikke har revolutioneret loven, men dog givet den en "grundig overhaling".

Han ser som overordnede resultater især med tilfredshed på, at man har fjernet forskellige bureaukratiske knaster, at man har styrket den teaterfaglige ekspertise på de enkelte teatre og at man har givet turneteaterlivet mulighed for nyt blod.

Sidstnævnte passer også godt til hans FAST-kasket, og Mogens Holm mener, at betænkningen afspejler en blåstempling og udviklingsfront for medlemsteatrene:

"FAST-teatrene er nu reelt etableret i fødekæden, så der ikke længere skal diskuteres om vores berettigelse, og med forslagene til regionalteatre, egnsteatre og små storbyteatre har vi også sikret gode udviklingsmuligheder".

Rimeligt

Også udvalgsmedlem og formand for Danmarks Teaterforeninger, *Jørgen Hvidtfelt*, erklærer sig tilfreds med forløbet:

"Betænkningen er ikke *nogen revolution i sig selv*, men der er tale om rimelige justeringer, ligesom vi lægger op til en mere klar og logisk opbygning af teaterloven.

Med udgangspunktet om, at "teaterloven er en støttelov og ikke en kunstlov" har *Jørgen Hvidtfelt* også haft de realistiske briller på i udvalgsarbejdet.

Og selvom tilskuddet til billetter over 250 kroner efter betænkningens konklusioner bør afskaffes, mener han, at teaterforeningerne har grund til at være tilfredse med betænkningen, der bl.a. tilgodeser de tre kardinalpunkter fra paraplyorganisationen Danmarks Teaterforeninger (DT), nemlig flere og bedre forestillinger, penge til formidling af forestillingerne – et tilskud, der bortfaldt ved seneste lovrevision – og bevarelse af abonnementsordningen, hvor teaterfore-

ningerne p.t. får 40 kr. i tilskud pr. voksteaterbillet og 60 kr. pr. ungdomsteaterbillet. Her håber *Jørgen Hvidtfelt* i øvrigt på en fremtidig pristalsregulering, der kan bringe de to beløb på den anden side af henholdsvis 40 og 50 procent af billetprisen.

Det er interessant at man vælger at bevare abonnementsordningen, når nu kulturministeren tidligere på baggrund af en undersøgelse har udtalt, at billettilskuddet ikke havde nogen betydning og at folk i provinsen ville gå i teatret uanset tilskuddets størrelse.

Her overfor står en undersøgelse fra Ribe Amt, der viste, at en prisforhøjelse af billetprisen – som den naturlige følge af faldende statstilskud – ville betyde, at omkring 40 procent (to ud af fem) ville undlade at gå i teatret.

Nok så interessant ved ministerens undersøgelse var nu, at ca. 360.000 mennesker, der ikke i forvejen kendte abonnementsordningen, ville overveje at blive abonnenter, dvs. teaterforeningsmedlemmer og dermed teatergænger. Men det er jo en helt anden historie.

Høringer

»Det er flot, at udvalget har kunnet afslutte sit arbejde inden for den ret korte tidsfrist. Betænkningen skal nu til høring. Samtidig vil jeg drøfte forslagene med de politiske partier. Derefter vil jeg tage stilling til, om jeg vil fremsætte forslag om ændringer af teaterloven allerede i den kommende folketings-samling,« siger kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen i en foreløbig kommentar til udvalgets arbejde.

Nu følger altså høringer og diskussioner og debatter på allehånde niveauer, og så bliver det spændende at se, hvor meget betænkningen får lov at afspejle sig i en kommende revision af teaterloven.

Læs også teaterprofessor *Jørn Langsteds* kommentar

Hele betænkningen kan læses på Kulturministeriets hjemmeside:

www.kum.dk

produceres.

• At refusionsudvalget ud fra en vurdering af det enkelte teaters professionelle niveau kan godkende et teater som refusionsberettiget i en periode, sådan at teatret i den pågældende periode ikke skal have de enkelte forestillinger godkendt.

• At reglerne om refusion til børneteater og om billettilskud til ungdomsbilletter udføres sådan, at der ikke er overlappinger, der medfører utilsigtede merudgifter eller de på anden måde er uhensigtsmæssige.

• At billettilskuddet til de dyreste billetter med en pristalsreguleret pris over 250 kr. fjernes.

• At Kulturministeriet i forbindelse med frivillige kulturaftaler efter rådgivning fra Teaterrådet indgår aftale med amter om en særlig regional formidlingsindsats for teatret. Det

kunne fx være en særlig indsats for teater i børnenes institutioner, forsøg med nye markedsføringsinitiativer eller forsøg med teater-/dansekonsulenter.

• At alle turnearrangører, som er godkendt under billettilskudsordningen, får et formidlingstilskud på 3.000 kr. pr. forestilling, finansieret af staten og amterne.

• At der oprettes et teaterinformationscenter, i lighed med musikens MIC og litteraturens LIC. Centret oprettes ved at omdanne Teatercentrum, der i forvejen har betydelig ekspertise på en række områder, som under alle omstændigheder skal indgå i centrets arbejde. I stedet for det nuværende Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater bør det nye informationscenter ledes af en bestyrelse.

Under Langsteds Lup

Af Jørn Langsted

Teatret Møllen fejrer i september måned sit 25 års jubilæum som teater, tilknyttet Haderslev kommune, heraf langt størstedelen af perioden som egnsteater. Kunstnerisk set har der været tale om en lang vækstperiode, indtil teatret nu producerer forestillinger af høj kunstnerisk kvalitet med en helt særegen underdrejet og lavmølt æstetik. Hver gang Møllen præsenterer en ny forestilling, ser man frem til det med forventning – og man skuffes ikke.

Men det er helt galt det her. At Møllen har levet sammen med Haderslev kommune i 25 år er ikke godt for dansk teaters fornyelse og udvikling. Det mener i hvert fald flertallet i det teaterudvalg, som netop har afleveret sin betænkning. »Teaterstøtte i Danmark«. I stedet burde kommunen hvert 12. år udlicitere jobbet som egnsteater, sådan at alle og enhver kunne søge om at overtage Møllens arbejde. At kommunen i forvejen har en 4-års aftale med teatret, som man selvfølgelig kan undlade at forlænge, hvis man ikke er tilfreds med det, spiller ikke nogen rolle for udvalget. Nøh, nu skal der tvangsfornyelse og tvangsudlicitering ind i dansk teater. Om disse licitationer skal køres efter EU's regler, dvs. med deltagelse fra hele EU, fremgår ikke af betænkningen. Forslaget om tvungen udlicitering af egnsteater-/storbyteaterfunktionen, som Teaterudvalget fremsætter, forekommer at være et helt besynderligt udslag af ønsket om fornyelse i dansk teater. Tankegangen må vel være den, at hvis teatret i Danmark ikke vil forny sig indefra, så skal lovgivningen tvangsforny det udefra på en måde, så der i hvert fald byttes rundt på kortene. Man kan da godt få sine tvivl om, hvorvidt det har noget med kvalitet og egentlig kunstnerisk fornyelse at gøre. Men det giver arbejde – til teaterbureaukrater og flyttefolk!

Og i Holstebro har de også gjort det helt forkert, når Odin Teatret bare er blevet ved med at være egnsteater år efter år. At være egnsteater i Holstebro skal udliciteres, og, hvis Odin Teatret ikke vinder licitationen, så kan Eugenio Barba blive chef for Folke-teatret i København! Hvordan udvalgets flertal forestiller sig, at der kommer bedre kunst ud af dette licitationsarbejde og opkøb til økonomisk og kunstnerisk underbyden hinanden, står noget hen i tågerne. Det siger de faktisk ikke noget om.

Når en kommune skal i gang med, at tvangsudlicitere, så er det Teaterudvalgets idé, at Teaterrådet skal tages med på råd, ligesom rådet å så vidt man kan se å også skal være med til bedømme resultatet af licitationen. Og på institutionsteatrene skal rådet placere et medlem i hvert eneste teaters bestyrelse i Danmark. Det – må

man nok sige – lugter lidt rigeligt af centralisering. Hvem pokker kan garantere, at Teaterrådet er så overmenneskeligt vidende og fornyende, at rådet fremover ned i alle detaljer vil kunne træffe de korrekte og fornyende beslutninger og give de udviklingsfremmende råd. Det er vist da rendyrket centralis-

me, der er dukket op i de gode udvalgsmedlemmers hoveder. Man har tilsyneladende tænkt, at når Teaterrådet var godt til at løse nogle bestemte opgaver, så måtte det være godt til at løse en hel masse andre opgaver, og så har man overhovedet ikke set, hvordan alt det her betød, at Teaterrådet ville få alt for megen magt med de forslag, man stiller. Firmaet Dansk Teater, styret af teaterrådsformand N.N. og med fangarne ind i hvert teaters bestyrelse og i hver kommunal beslutning.

En anden af de spøjse idéer fra udvalgets side er en tvangsskat. Alle teatre, der modtager statsstøtte skal indbetale 0,3% af støtten til Teaterrådet, som på denne måde får sig en pulje på cirka to millioner kroner om året til at bidrage til dansk teaters udvikling med. Her har vi forenet tvangsudvikling med tvangsskat. Og tankegangen har vel været, at når teatret ikke vil udvikle sig, så tager vi nogen af pengene, noget af statsstøtten, som de så allesammen kan søge om at få igen, hvis de finder på noget med udvikling, som falder i Teaterrådets smag. Forslaget vil, ligesom udvalgets tanker om tvangsudlicitering, føre til endnu mere bureaukratisering af dansk teater og til føddning af endnu flere finske skove for at producere alt det papir, der skal bruges til ansøgninger og beskrivelser og projekter. Og herligt vil det blive med alle disse dokumenter, der skal journaliseres, kopieres og arkiveres.

Fornyelse i dansk teater har ikke noget at gøre med at flytte rundt på tropperne i en eller anden teaterpolitisk manøvre. Det har faktisk noget med kunstnerisk vilje og kunnen at gøre. Hvis udvalget havde ment, der var noget galt med den, så burde man vel have sagt det, og sagt at der måske produceres for meget uvedkom-

mende teater i Danmark. Og hvis man havde ment, at en eller anden teaterchef var stagneret kunstnerisk, så burde man vel have sagt det ligeud i stedet for at skjule sig bag kvoteordninger og tvangsstyring.

Blandt udvalgets store buket af detailforslag er der i øvrigt grund til at mærke sig, at der knap nok stilles et realistisk forslag, der vil forbedre situationen væsentligt for det teater, der evt. kendes uden for landets grænser, Odin Teatret og dansk børneteater. Derimod vil udvalget have oprettet endnu et stort, mainstream-orienteret og institutionelt turnéteater som supplement til Det Danske Teater. Det er klart et af Danmarks Teaterforeningers fingeraftryk på betænkningen, men det er noget mærkeligt, at det, der kommer til at rage op i denne betænkningens forslag, hvis udvalg skulle lægge vægt på kvalitet og på nyudvikling, er et forslag om at flytte ressourcer til dublering af det traditionelle turnerende teaters udbud.

Generelt bærer betænkningen for meget præg af administratores småjusteringer, af teaterpolitikeres fikse ideer og af interessegrupperepresentanters kamp for egen urtegård. Økonomisk kan betænkningen nedskrives til, at man lader stat og amter spare hver fire millioner kroner ved at fjerne billettilskud på de dyreste billetter. Disse penge foreslås anvendt til tre ting: nyt turnéteater (stat og amter), støtte til turnearrangørernes administration (stat og amter) og støtte til et nyt Teater Informations Center (stat). Udvalget skylder teaterverdenens svar på, hvorfor man har valgt at satse på netop disse tre områder, hvoraf to er rene teaterforeningsønsker, når man har fremskaffet otte millioner besparede kroner? Er der virkelig efter udvalgets opfattelse ikke noget andet i dansk teater, der har mere behov for disse otte millioner kroner?

Teaterudvalget forsøger at få læserne, hovedsagelig politikerne, til at tro på, at dets forskellige detailforslag udgør et ubrydeligt hele, og at der ikke kan plukkes fra helheden. Det er vitterlig noget vås, for forslagene bygger ikke på noget konturfast helhedssyn på dansk teater, men er justeringer rundt omkring i teaterloven, hvoraf nogle er fornuftige nok. Udvalgsmedlemmerne må da også vide, at deres fromme ønsker om, at de har præsteret en helhed med afvejninger af forskellige hensyn, ikke hænger sammen og ikke kan bringes til at hænge politisk sammen. Så der kan plukkes, og der vil blive plukket. Og det er helt nødvendigt, at der bliver plukket. Der er i hvert fald groet nogle helt skøve tvangs-centralismer op, som skal luges bort.

Teatre i konkurrence

Af Jørgen

RANDERS: Det er de hårde livsvilkår, at to af Randers' lokale teatre skal konkurrere indbyrdes om, hvilken der bliver den fremtidige.

skaffe penge, men vi skal ikke foretage den kunstneriske vurdering, siger Bent Martinsen - formand for kulturelt udvalg.

Nu afventer vi en slags anbud fra Teaterrådet, der er et af de to teatre, der skal have støtte fra staden.

LØRDAG 29. MAJ 1999 2. DEJ

Te har lagt billet ind

Af Lisbeth Stryhn

RANDERS: Fra år 2000 skal Randers kun have et egnsteater, her kulturelt udvalg beslutter og udbød som følge heraf denne egnsteater-status i licitation.

være med på sidelinjen som rådgiver for politikerne. Supplerende kan det nævnes, at det også er teaterrådet, der er med til at vurdere, hvilke teatre der skal have støtte fra staden.

Kontrakten med Vestenvinden som egnsteater udløber år 2000.

Teaterslaget

En intern licitation, en uventet ansøgning og en kluntet kommunal håndtering har vendt op og ned på egnsteatersituationen i Randers

Af Carsten Jensen

Randers får et nyt egnsteater fra næste sæson, efter at kommunen overraskende har valgt at droppe Vestenvinden - byens egnsteater gennem næsten 15 år - til fordel for et snart tidligere medlem af byens andet professionelle børne- og ungdomsteater, Mariehønen.

Alt tyder nemlig på, at Peter Westphael fra årsskiftet og tre år frem kan smykke sig med titel af teaterleder for Randers Egnsteater med et årligt kommunalt skud på 2,2 millioner kroner. Og i kulissen lurar amtet som en mulig økonomisk sparringspartner.

Forud er dog gået et lokalt drama, der kunne være et mindre egnsspil værdigt.

Smal licitation

Det hele startede, da kulturelt udvalg i foråret besluttede at lave en licitation med hen-

blik på egnsteaterkontrakten for 2000-2003.

Udgangspunktet var enkelt: Fra årsskiftet vil vi have et velfungerende egnsteater. Den nuværende egnsteaterstøtte er på to millioner kroner. Hvad kan I tilbyde, hvis I får 200.000 kroner mere?

Intentionerne var først at lade alle teatergrupper i hele landet dyste om egnsteaterkontrakten i Randers, men siden blev det til, at slaget skulle

udkæmpes mellem byens to teatre, Vestenvinden og Mariehønen.

I forløbet beder Teaterrådet - der er "tilsynsførende" for egnsteatrene - om at vurdere de to implicerede teatre. Konklusionen er, at teatrene er umiddelbart "sammenlignelige" og at "Vestenvinden har vareta-

get sin opgave som egnsteater rimeligt tilfredsstillende".

Sidstnævnte udsagn udlægger indstillingsudvalget under kulturelt udvalg som "mindre godt", og efterfølgende må Teaterrådets formand Litten Hansen rykke ud og understrege, at "rimeligt" på jysk betyder udmærket...

Hun ønsker ikke, at Teaterrådets udtalelse skal opfattes som en favorisering af den ene af de to ansøgere.

Hvoraf den ene ikke længere er et teater, men en teatermand. Mariehønen tilkendegiver nemlig efter interne diskussioner over for kulturelt udvalg, at teatret ikke er interesseret i at blive egnsteater. Man foretrækker den relative frihed som turnerende teater under RBOT-ordningen.

Imidlertid beslutter Mariehønen ene kunstneriske leder, Peter Westphael, sig for, at chancen for at søge nye udfordringer er tilstede. Han forespørger kulturelt udvalg om muligheden for at søge som enkeltperson, og får dette bekræftet af Randers' kulturforvaltningen, hvor chefen er konstitueret kulturdirektør Poul Erik Øst, der også er med i det mini-udvalg under kulturelt udvalg, som skal afgøre det midtjyske egnsteaterdrama.

Og vinderen er....

Ifølge Peter Westphael er forespørgslen helt på eget initiativ, ifølge andre bliver han direkte opfordret til det af navngivne personer i og omkring kulturelt udvalg. "Man havde forlængst kørt ham i stilling", som de siger.

Hvorom alting er, så skriver Peter Westphael en personlig ansøgning

om at blive leder for et helt nyt egnsteater i Randers.

Vi er i april måned, og resten af foråret bides der negle hos Peter Westphael - og hos Vestenvinden, der naturligt nok ikke er begejstret for udviklingen og udsigten til at miste status og støtte som egnsteater.

Afgørelsen falder en dag midt i juni måned, hvor Peter Westphael og Vestenvindens Niels Peter Christensen befinder sig adskillige tusinde kilometer fra Randers. De er begge til teaterfestival i det nordlige Norge og får meddelelse om afgørelsen via mobiltelefon: Et til lejligheden nedsat firemandsvalg har på kulturudvalgets vegne besluttet sig for at give egnsteaterkontrakten til Peter Westphael.

Nedtur for Christensen og beklemt glæde hos Westphael, der godt er klar over, at det ikke er noget der styrker forholdet til Vestenvinden, selvom man tilsyneladende partnerne imellem er enige om ikke at gøre det til en personsag.

Kommunal utilfredshed

Indstillingen fra udvalget under kulturelt udvalg er dog ganske klar. Heri hedder det, at "Peter Westphaels dynamik og personlige evner vurderes at være garant for, at Randers vil få et lokalt funderet egnsteater, der i højere grad end Vestenvinden vil skabe opmærksomhed om teatret, sikre øget kvalitet i forestillinger, skabe forestillinger for publikum og give området den nødvendige dynamik".

Formålet med den forudgående licitation har ifølge kulturudvalgsformand Bent Martinsen (S) alene været at få "så meget teater som

muligt for pengene" og han afviser, at der skulle ligge nogen skjult dagsorden i forhold til det eksisterende egnsteater.

Alligevel er få i tvivl om, at fremgangsmåden skyldes kommunal utilfredshed med det nuværende egnsteaters ledelsesproblemer, aktivitetsniveau og synlighed i det kulturelle billede.

Det er et synspunkt, som Vestenvinden selv har svært ved at genkende. Teatret har som nævnt været egnsteater i Randers siden 1985 og har bl.a. gennemført et meget rost kæmpe-egnsspil, "Pramdragerne" med flere hundrede medvirkende for år tilbage. Man har endvidere med syv nye forestillinger inden for den nuværende treårskontakt opfyldt den forventede kvote

Når man strammer garnet

APROPOS: Vestenvinden stilner af, efter hård modvind

Lisbeth Stryhn, formand for kulturelt udvalg, Randers

Der er mange måder at blive af med nogen, der er ramt i en situation, man kan ikke lide, og her er det, som det hedder i Randers, at man har en hård modvind.

Vestenvinden har ikke haft det let på grund af den nye egnsteatersituation.

avisen d. 24.06.99

Borte med blæsten - væk med Vestenvinden

Jette Møller, byrådsmedlem, Byrådet 14.8900 Randers

Jeg havde nær fået min økonomiske...

korreografi, lys- og lydsetting m.m.

De har aldrig fået lov til at sætte deres eget personlige præg, men har måttet underkaste sig Vesters koncept.

avisen d. 23.06.99

Mariehønen flyver videre

Af Lisbeth Stryhn

Og der skal også sættes en ny mand på Peters rolle i "Drogen", som vi har på plakaten. Uden er der mange planer

avisen d. 23.06.99

Vestenvind - blæs op!

EGNSTEATER: Knud Højland, Randersvej 4, Randers

Midt i en ferietid, er det med stor skuffelse, jeg erfarer, at min...

Vi er mange, der har været over den ene eller anden skuffelse i forbindelse med geartede tiltag af social- og vask karakter.

Mariehønen på deres oplysninger i de næste måneder.

Så hvori Vestenvinden stedet fra staden...

avisen d. 23.06.99

Vestenvinden blæst omkuld

EGNSTEATER-VALG: Katastrofe for "vinden" - kritik af

for snævert ansøgerfelt

Af Lisbeth Stryhn

RANDERS: At kulturudvalget peger på Peter Westphael som leder af det nye Randers Egnsteater, er en katastrofe for Vestenvinden, der indtil årsskiftet bærer titel af byens egnsteater.

Men det er det slut med Vestenvinden i Randers.

avisen d. 23.06.99

Vestenvinden har på det seneste oplevet op- og nedture.

Men nu hører det ind. Det har naturligvis krævet ekstra ressourcer, da vi valgte ikke at forny kontrakter.

sen. Vi fandt bare noget for Randers.

Det har jeg i det, som vi tror, er en overgangperiode, og som arbejdsformidling.

Indstillingen til valg, som vi har på, at den kommende leder af Randers Egnsteater, Peter Westphael

avisen d. 23.06.99

Peter Westphael, skuespiller og kunstnerisk leder af Mariehønen, er indstillet som leder af det nye egnsteater.

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

På vej ud i mørket? Vestenvindens stifter og mimiker Niels Peter Christensen i "Et hundeliv".

DEBAT

Brug det bedste fra begge

LEDER

Brug det bedste fra begge, og lad os i øvrigt høre sprudle til gavn for det næste teaterliv.

Således kunne rødet til det nye Randers Egnsteater udmærket være, og der er bestemt også et råd om ikke at lade fortiden spejle vejen for fremtiden, som altså er den sen af et helt nyt egnsteater.

Vi siger farvel til Vestenvinden og henvender os til det nye egnsteater i Randers, der er et helt nyt egnsteater.

Men det er det slut med Vestenvinden i Randers.

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

avisen d. 23.06.99

i Randers

på to nye produktioner om året.

Ifølge medstifter og skuespiller Niels Peter Christensen har Vestenvinden også flere gange - forgæves - opfordret kommunen til at udpege egne folk til teatrets bestyrelse, ligesom man har bedt om at være i konstant dialog med kommunen, så misforståelser og utilfredshed har kunnet undgås eller hurtigt kunne ryddes af banen.

"Men man har ikke givet os chancen", siger Niels Peter Christensen.

Problemer med Værket

Man har valgt en teaterleder uden teater frem for et teater uden en teaterleder - hedder det efterfølgende lokalt med syrlig reference til de ledelsesmæssige problemer, som Vestenvinden har gennemløbet for nylig. Og som man ifølge Vestenvindens nu afgående bestyrelsesformand Hedvig Gerner Nielsen har været meget åbne om over for kommunen.

"Teatret er jo et gammelt gruppeteater og har været igennem en uheldig omstrukturingsproces, hvor vi bl.a. måtte afskedige den kunstneriske leder. Efterfølgende satte vi en konsulent til at gennemgå teatrets forhold og kompetencer. Nu er der skabt nye velfungerende procedurer og rutiner, men åbenbart for sent", siger hun, der ikke har meget tilovers for teaterbaggrund og indstilling i det mini-udvalg, der traf den endelige beslutning om at fravælge Vestenvinden til fordel for Westphael.

Hun har derfor ikke undladt at gøre kulturudvalgsformand Bent Martinsen opmærksom på, at "han har skrevet under på en indstilling, der helt savner substans og overbevisende argumenter".

"Man har typisk valgt kvantitet frem for kvalitet", mener Hedvig Gerner Nielsen med hentydning til Mariehønenes mangeårige hektiske turneaktivitet.

Også de fysiske rammer for Vestenvinden spiller en væsentlig rolle i det randrusianske drama: Vestenvinden har siden 1989 holdt til på Værket - byens store kulturhus - under ganske utilfredsstillende forhold: Således har teatret kun haft rådighed over teatersalen 2 x 6 uger om året, man har ingen faste øvelokaler og må betale for hver gang man bruger et af kulturhusets rum, teatersalen og andre faciliteter. Det kostede sidste år Vestenvinden 500.000 kroner i husleje - eller en fjerdedel af hele egnsteaterstøtten.

Teatret har flere gange spurgt om muligheden for at flytte til andre, mere velegnede lokaler, men her har svaret fra kommunen hver gang været: Vi vil have egnsteater på Værket. Underforstået: Det kan koste jer egnsteaterstøtten.

Og det hører derfor også med til hele licitationsspillet, at Vestenvindens "tilbud" var baseret på den

udtrykkelige præmis, at man skulle blive på Værket med dets uhyrlige økonomiske og spillemæssige bindinger.

Underholdning til alle

Den problematik har Peter Westphael søgt at tage højde for i sin ansøgning. Han har nemlig betinget sig, at der vil være mulighed for, at egnsteatret får sit helt eget sted - gerne på Værket, men altså med væsentligt bedre rådighedsbetingelser på Værket end Vestenvindens groteske situation.

Om han ligefrem får hele kulturhuset stillet til sin rådighed, er jo nok tvivlsomt, men store planer for Randers Egnsteater har Westphael i hvert fald: Et højt aktivitets- og ambitionsniveau med 250-300 arrangementer - herunder mellem 100-120 forestillinger - om året. Inklusiv en slags teaterbytte-ordning med andre af landets egnsteatre, så man spiller hos hinanden.

Der skal også være plads til andre former for underholdning i det nye egnsteater, der tillige vil kunne tilbyde kabareter m.m. til bl.a. byens plejehjem og drama-konsulentvirksomhed på byens institutioner.

Dertil kommer planer om en årlig revy/kabaret, inddragelse af byorkester og billedkunst i egnsteater-regi - og sågar tilbud til de lokale virksomheder om kurser i kropssprog.

Peter Westphael bedyrer, at han går ind til den nye opgave med ydmyghed, men altså også med nogle af de store armbærvælgelser, der altid har kendetegnet den kommende teaterleder, som startede sin teatermæssige løbebane allerede i gymnasietiden og har været Mariehøne-mand siden 1982.

Selv en voldsom ulykke for et år siden, hvor han fik en 800 kg tung lift i hovedet - med kranie-, skinnebens- og andre brud til følge - blev brugt til noget aktivt, nemlig at udbygge sit teaterfor-

lag, Little Man Drama, der vil sælge gode danske børneteaterstykker til interesserede teatre i fortrinsvis Skandinavien og de engelsk-talende lande. Der er mange Mariehøne-forestillinger imellem. Og en enkelt fra Vestenvinden.

Kommunal klodsethed

I skrivende stund mangler den endelige godkendelse af Peter Westphael og hans egnsteater i byrådsalen. Det skulle være en formssag. Men spillet om egnsteatret har dog alligevel fået de politiske dønninger til at rulle i Randers.

Betegnende nok begyndte den folkelige del af debatten først efter at afgørelsen var faldet. Det har betydet en hel del læserbreve i de lokale medier til støtte for Vestenvinden og teatrets virke i

Aktørerne

Mariehønen

Peter Westphael og Alex Andersen stiftede Mariehønen i 1982. Teatret deltog i sin første festival i 1984 - på Bornholm - med forestillingen "Vi leger ikke med tøser". Mariehønen har bl.a. modtaget Århus Amts kulturpris og Danmarks Teaterforeningernes særlige børneteaterpris. Efter Peter Westphaels fratræden er Erik Viinberg eneansvarlig kunstnerisk leder, mens administrationen foregår fra Helsingør. Mariehønen er RBOT-teater og modtager p.t. 1.550.000 kr. i driftsstøtte for sæson 1999-2000. Medlem af BørneTeaterSammenslutningen og Dansk ASSITEJ.

Vestenvinden

Niels Peter Christensen startede Vestenvinden i 1979 sammen med Henrik Bødker Nielsen. Teatret har været egnsteater i Randers siden 1985 og haft fast opholdssted på kulturhuset Værket siden 1989. Vestenvinden modtager p.t. ca. 2,0 mio. kroner i driftsstøtte af Randers kommune. Medlem af BørneTeaterSammenslutningen, Foreningen Af Små Teatre og Dansk ASSITEJ.

Peter Westphael

f. 1963. Student. Autodidakt skuespiller. Job i restaurationsbranchen, bl.a. som udsmyder. Amatørteater med Det Grønne Teater, der med succes spillede den gamle Dueslaget-forestilling "Gert Hansen" og i teatret Made In Denmark med "Det er snart jul". Mariehønen fra august 1982. Oprettede forlaget Little Man Drama i 1997.

Kommunen

Konst. Kulturdirektør Poul Erik Øst. Kulturudvalgsformand Bent Martinsen (S) Egnsteater-miniudvalget: Poul Erik Øst, Bent Martinsen, Anders Hostrup (kommunal embedsmand) og ledende børnebibliotekar Henrik Kjærgaard

Spændende fremtid: Der er nu ingen grund til, at Peter Westphael (tv), hænger med skuffen, selvom det kunne se sådan ud her, hvor han må trøstes af Erik Viinberg i Mariehønen "Tøsedrengen"

byen, herunder flere fra SF-byrådsmedlemmet Jytte Møller, der - selvom hun godt nok ikke er medlem af kulturudvalget - føler sig snigløbet i den politiske beslutningsproces.

Debatten går mindre imod Peter Westphael og det nye egnsteater end på mulige kommunale fodfejl omkring licitationen, al den stund den oprindelige licitation var internt mellem de to eksisterende teatre i byen og ikke var åben for andre, heller ikke enkeltpersoner - og at egnsteaterkontrakten i givet fald burde have været slået op for alle at søge.

Rent juridisk er der ikke nødvendigvis noget at komme efter for kritikerne, men en moralsk dimension og lugten af studehandel har fået andre politikere på banen i Randers kommune, der er blevet landskendt for sine embedsmandsskandaler og -fyringer.

Det kan derfor blive et meget livligt møde, når Randers byråd skal have egnsteatersituationen til debat i den allernærmeste fremtid.

Stilhed før storm

Peter Westphael selv har det ikke godt med den del af debatten. Han havde vældig gerne set, at der havde været en offentlig licitation af en karakter, så valget af ham havde været helt uden mislyde. Men han regner med, at sagen ER afgjort og har allerede sagt op i Mariehønen pr. 1. januar og belaver sig på at få Randers Egnsteater på benene.

Hans foreløbige planer er en konstruktion med sig selv som teaterleder, Jan Møller (tidligere Mariehønen) som musik/teknisk leder og Tina Terkelsen i administrationen.

Afhængig af de endelige økonomiske rammer håber han på at samle en fast kerne på to-tre spillere, ligesom han agter at være med i spillertruppen i et vist omfang.

Fra Mariehønen medtager Peter Westphael i øvrigt forestillingen "Sandheden og Søhesten" og formodentlig også muligheden for fremtidig tæt samarbejde, men ellers skal der nu til at lægges mere detaljerede repertoireplaner, hvis overordnede grundlag er meget musik-orienterede forestillinger.

Og hvad med Vestenvinden? Teatret fejrede nærmest på trods sit 20-års jubilæum i de første dage af september måned med teater, performance, optog og megen virak.

Men en lukning truer: Hvis teatret ikke bliver "samlet op" af Teaterrådet eller RBOT-ordningen - man havde lige en uges tid til at skrive ansøgninger, da resultatet af licitationen blev kendt - så må Vestenvinden enten dreje nøglen om eller geare ned til en helt anden slags teater.

Foreløbig har man sagt sit leje-

mål på Værket op pr. 1. oktober til udløb ved årsskiftet - hvor man også får vished for, om andre vil tage over her.

Men foreløbig kan man altså se næste og måske sidste akt i det lokale drama udspille sig på næste byrådsmøde i Randers.

Med den interessante krølle på historien, at det teaterudvalg, der netop har barslet med en betænkning (se side 2-3) faktisk har gjort sig nogle tanker om licitation - man vil have kommuner til at forpligte sig på at opslå engsteaterbevillinger senest hver 12. år - der ligner dem, som Randers kommune har forvaltet på så lidet overbevisende måde.

Peter Westphael: 36 år og nyslået leder af Randers Egnsteater

Fornyelsen i børneteateret:

I Børneteateravisen nr. 108 bragte vi en artikel om de nyuddannede statslige og private teaterskoleelevers muligheder og problemer med at være fornyelse i dansk børneteater. På disse sider følger vi op med Kirsten Dahls punktnedslag omkring fornyelsens dialektik – og i næste nummer følger et interview med en veteran fra gruppeteatret, der efter over 20 år i samme teatergruppe nu står på egne ben, men stadig søger fornyelsen

Er det nok at fornyelsen kommer indefra?

Gør døren høj...

Unge, uddannede skuespillere banker på for at komme ind i dansk børneteater. Tilgangen er ikke stor. Fordomme, dårlig økonomi og elendige arbejdsforhold stiller sig i vejen. Men der er tiltag i gang for at gøre børneteaterområdet mere attraktivt. Både gamle og unge kan bidrage med noget. De unge vitaliserer, og de gamle fornyer

Af Kirsten Dahl
Illustration:
Bob Katzenelson

Det er irriterende at høre på al den snak om at unge skuespillere ikke vil have noget med børneteater at gøre. Den forulempethed er yt. Lige nu er det faktisk omvendt. Der er mange unge uddannede skuespillere, som gerne vil ind. Men børneteaterverdenen er uhyggeligt lukket. På festivaler virker børneteaterfolkene utroligt åbne, kreative og debatterende. Men når det kommer til deres egen lille stue, går den ikke helt hjem."

Udtalelsen kommer fra Helene Anja Jensen, som blev færdig på Statens Teaterskole i 1998. Hun spiller pt. med i Mariehønen "Othello" og skal være med i Gadesjakkets næste forestilling.

Er dansk børneteater blevet en indspist søskendeflok, der råber på nye folk, men alligevel smækker

døren i? Er de blevet en flok stædige halvgamle kameler, der selv vil klare fornyelsen? Vil de hårdnakket blive ved til de må humpe ud af scenen med gangstativer og raslende proteser. Er nogle allerede gået i selvsving eller visnet?

Hvad er godt og hvad er galt? Hvilke problematikker gemmer der sig i den diskussion, der er om sikring af fremtiden og afbødning på den skæve fordeling, der er mellem de få nye unge uddannede skuespillere og de mange midaldrende autodidakte veteraner på området?

Ungt blod har ingen alder

Snakken om, at der er behov for unge skuespillere og ungt blod til børneteateret kan let misforstås. De to stilles ofte synonymt. Men ungt blod har, som tidligere teaterrådsmedlem Lars Junggren udtrykker det, ikke noget med alder at gøre.

Skægspirens administrator og BTS-bestyrelsesmedlem Anne Josephsen sætter i de danske sceneinstruktørers ny fagblad (aprilnummer, der har temaet børne- og ungdomsteater) lidt andre ord på:

"Om du har lavet teater i 20 år betyder jo ikke at du er blevet for gammel til at lave det. Nogle mennesker er kuster inde i deres hoveder som nitten-årige, andre bevarer deres interesse og nysgerrighed for livet til de dø."

BTS's formand og Kaskadeteatrets leder, Jan Torp bekræfter ikke tilgangen af unge:

"Der kommer sørme mange nye ind. Jeg tror lige så mange, hvis ikke flere, end på andre teaterområder. De brager bare ikke igennem som på film."

Men han mener samtidig, at det primært er de gamle, der fornyer området: "Det

er noget sludder at sige, at det er de unge, der kommer med eksperimenterne. Det er de gamle. Man er nødt til først at have levet et liv. Fornyelser kommer sjældent fra grafittimalerne."

Vitalitet, energi og begejstring

Mange mener, at det er 'de gråhårede', der fornyr dansk børneteater. Men det kommer med nogle her-og-der-ikke-er-ønskede eller behøvede. Den udbredte opfattelse er, at de unge har noget at byde på.

"De unge vil give en vitalisering af området," fortæller Lars Junggren: "De vil komme med nogle her-og-nu-redskaber, de lige har fået. Med en lyst og en nysgerrighed. Med en anden måde at gøre tingene på. Og så er det en fordel, at de ikke er belastet af et stort kendskab til børneteateret."

Kommende teaterrådsmedlem Anette Eggert, der

også er en erfaren rotte inden for børneteateradministration og -organisation, kan se den styrke, det giver en forestilling at have flere generationer repræsenteret.

Anne Josephsen er overbevist om, at de unge har en energi, som er god at få ind på en scene.

Og de unge har, ifølge det mangeårige medlem af BaggårdTeatret, den selv-lærte spiller og instruktør Bo Larsen, det fortrin, at de er meget lettere at begejstre. De garvede tager det mere tilbagelænet og læner sig måske til deres sikkerhed.

De unge er velkomne. Men de har ikke fri entré. De gamle værner om det, de har skabt og giver ikke køb på de kunstneriske udfordringer, de søger. De unge skal, ifølge Jakob Bole-Teatrets leder, dramatiker og instruktør Anders Ramberg, have noget at byde på som kunstnerisk set stemmer overens med, eller tilta-

ler det børneteater, de søger ind på:

"Vi gamle sidder her jo, fordi vi stadig synes, at vi har noget at sige. Vi giver ikke frivilligt afkald på det. Men jeg tror, der er plads til os alle."

Og teaterleder Marc van der Velden konkretiserer: "På Theatre La Balance kan vi ikke bruge en dygtig skuespiller, som kun spiller med hovedet. En spiller hos os skal have hele kroppen med".

Ydre barrierer

At det ikke bugner med unge uddannede spillere i dansk børneteater, har blandt andet at gøre med en række økonomiske og arbejdsmæssige forhold, som i afgørende grad ligger udenfor børneteaternes indflydelse.

Lavvande i kassen har mærkbare konsekvenser for forestillingerne. Det har Lars Roman Engel, der blev færdig som instruktør fra Statens Teaterskole i 1997, oplevet:

"Hvis teatret har råd til en instruktør på mindstestøn i tre måneder, har det tit ikke også råd til en scenograf. Du kommer til at lave en halv forestilling, og alle er sammen om det hele. At området er understøttet fra Kulturministeriets side er en væsentlig grund til, at børneteateret ikke har gennemslagskraft. Og det er et forhold, som gør området uattraktivt for professionelle kræfter."

Børneteaterverdenen er en slidsom du-skal-gøre-det-hele-selv-verden at komme ind i for nyuddannede skuespillere fortæller Anna Kongstad, som blev færdig på Skuespillerskolen ved Århus Teater i 1996 og pt. spiller med i Artibus og Odsherred Teaters' "Ifignia kongebarn".

"Det er noget med at stå op klokken 6-7 om morg-

nen, slæbe grej og sidde på et badeværelsesgulv og sminke sig. Man er ikke noget som helst på samme måde som på voksenteatret, hvor alt bliver gjort for en."

Børneteaternes ringe presedækning støder også imod de unges behov for at blive omtalt, forklarer Lars Junggren:

"Det er klart, at de unge, når de lige er blevet færdige, har lyst til at komme ud at lave noget, og at der også er nogen, der lægger mærke til det. Men der er ikke nogen PR omkring børneteater."

Et fastlåsende job

Et job på et turnerende børneteater er også vanskelig at kombinere med andre job.

Anette Eggert præciserer problematikken i Sceneinstruktørens temanummer: "Det handler om en fastlåsthed, som det turnerende system sætter, som gør det meget vanskeligt at kombinere forskellige jobs. Der bliver meget nemt tale om et valg mellem voksen og børneteater - at forene det er næsten umuligt."

Børneteater som livsstilsform er passé. I stedet er det, ifølge Helene Anja Jensen, kommet mere og mere ind på skuespillerskolerne, at børneteater er en arbejdsplads.

Lars Junggren (der lige er fratrådt som rektor på Skuespillerskolen ved Århus Teater) har også lagt mærke til, at der er ved at ske en ændring i holdningen. Og Bo Larsen har erfaret, at børneteateret ikke længe har ry som bare springbræt.

Men de fastgroede meninger eksisterer stadig. I følge Lars Roman Engel, betragtes børneteater stadig af mange som "noget halvamatøragtigt noget, man ikke har lyst til".

At der kan være hold i

rygterne, kan Anna Kongstad, Rasmus Botoft og Anders Valentinus Dam (de sidste to er fra Århus Skuespillerskole årgang 99) bevidne.

De har oplevet 'sløvt' børneteater, hvor de tænkte "se nu at komme i gang!" og de har set spillere, de fandt solgte ud af rollen ved at spille alt for demonstrativt, for gestikulerende. Og de nævner som Anette Eggert, at både voksenteatrene og børneteatrene skal være meget mere nysgerrige i forhold til hvad de andre laver."

Enkeltvis entré

Anna Kongstad har også taget sig selv i at gøre sig mere umage, når der var voksne. Og hun mener, det har med skuespillerens eget ego at gøre:

"Hvis jeg spiller for voksne og det er godt, siger folk bagefter: Ej hvor var du god. Hvis jeg spiller godt

for børn, får jeg ikke det samme tilbage. Det kræver meget at kunne få det ego væk og kunne være tilstede på scenen sammen med dem der. Det er der, man har kontakten - ikke bagefter."

Og Anders Ramberg gør opmærksom på, at man skal være varsom med ikke for hurtigt at stemple nye grupper som dårlige og passe på med ikke at give for lang snor til de grupper, som går for at være gode, hvis de rent faktisk er gået i stå.

De unge søger ind i de etablerede grupper. Siden MariposaTeatret tog publikum med storm med "Klasefjenden", er der ikke dukket nye, rent unge grupper op.

Anette Eggert forklarer fraværet med, at vi lever i en selvrealiseringstid. Og Anna Kongstad begrundet og nuancerer:

"Det kræver utroligt meget. Det kræver, at man skal droppe den der for-

ventning om at skal ud at være stjerne, og så skal man virkelig have en kontakt med ungerne. Men det kan selvfølgelig også være en måde at opdage glæden ved det. Så det kan vokse sig større, end de fordomme, der er."

Veje til samarbejde

I dag deltager eleverne i Århus, Odense og København som noget obligatorisk på deres 1. eller 2. år i den store børne- og ungdomsteaterfestival i april. Men det fungerer ifølge Lars Roman Engel ikke altid særligt godt:

"Man ser en masse forestillinger, som måske er halvgode, og er tilknyttet et børneteater, som har rasende travlt og måske ikke har specielt lyst til at snakke med een. Måske skulle man i stedet lave en børneteaterforestilling med konsulenthjælp fra en erfaren børneteaterperson. Det ville være

en måde at åbne op. Problemet er jo, at de to verdener aldrig mødes ordentligt."

Et teaterproduktionsforløb, er netop hvad rektor for Statens Teaterskole Janken Varden vil lægge ind på skuespillerelevernes 2. år:

"I forsøg på at slå den arrogance itu som stadig er blandt de unge over for børneteater, er det planen, at de fra næste år selv skal producere en børneteaterforestilling. De skal have en erfaring i hvor sjovt, det kan være at spille for børn. En erfaren instruktør fra området hentes ind. Forestillingen skal først spille på Holmen og bagefter på festivalen."

Lars Junggren sympatiserer med Janken Vardens

'selvopdragelse'-idé, men pointerer, at det ikke behøver at betyde, at man af den grund senere laver mere børneteater. Men han har også en idé om, at det vil være godt at blande de to hold spillere i processen:

"Jeg tror, det vil være godt hvis børneskuespillere og uddannede skuespillere kom til at spille sammen. Så de i arbejdet fandt ud af, hvad det er, man skal gøre for ikke at grave grøfter."

Og han nævner, at en produktionsfri uddannelsesperiode vil være godt for børneteaterspillerne:

"De selvlærte børneteaterspilleres problem er, at de aldrig har en vegetativ fase. De bliver altid pustet i nakken af et produktions-

krav. Deres uddannelse foregår altid løbende, mens de producerer. De har aldrig et rum, hvor de kan dumme sig. En uheldig slagside af det kan være, at man ubevidst holder fast i sine succeser."

Endelig tror han på det givtige i, at en skuespiller veksler mellem børne- og voksenteaterverdenen:

"Jeg tror, det er vigtigt for en børneteaterskuespiller også at spille for sin egen alder. Man kan let blive for fokuseret på sin målgruppe. Man kan komme til at vænne sig til en særlig tydeliggørelse. En vekselvirkning mellem børneteater og voksenteater vil være godt for begge hold spillere. Voksenteatrets spillet i flere lag og spillet mere subtilt, vil kunne smitte positivt af på børneteaterverdenen. Og børneteatrets nærvær og publikumskontakt vil kunne komme ind på voksenteaterområdet."

Prøverum og regulære møder

Fingrene i stadset og ud på gulvet i læreprocesser og regulære samarbejder. Det synes at være flere teaterfolks bud på en måde at få ny skuespillere til at mødes med børneteatrene selv-lærte.

De grupper, der tegner dansk børneteater, værner om den standard, de har nået. Svage grupper holder med en misforstået krampagtighed på det, de har - måske af frygt for at miste.

Men det er ikke ensbetydende med at dørene alle steder er hermetisk lukkede. Hvor det fungerer godt kikker man sig selv i kortene for stivsind og fordomme. Man har ønsker, visioner og handlekraft. Marc van der Velden - og sikkert mange med ham - drømmer om et produktionsfrit prøve-ting-laboratorium. Bo Larsen arbejder i AbstraX Teaterproduktion ud fra et princip om, at ung møder gammel i regulære møder, fri for jagt på hotte instruktører. For bare at nævne et par, i en teaterverden, der - som noget enestående - har en lang tradition for selvkritik.

Kirsten Dahl er anmelder i Børneteateravisen. Hun har bl.a. arbejdet med børneteateret som emne i forbindelse med sin uddannelse på Den Journalistiske Tillægguddannelse ved Journalisthøjskolen i Århus

Kristján Ingimarsson på slap line i sin stilsikre parodi på stand-up-genren

Mikrofonen tager magten

Kristján Ingimarsson brillerer i sin egen ordløse stand up-parodi, der totalt erobrer publikums lattermuskler

ANMELDELSE

Neander/Kristján Ingimarsson: Mike Attack. Idé, koncept og skuespil: Kristján Ingimarsson. Instruktion: Rolf Heim. Aldersgruppe: 13 år og opefter.

Det er skønt at skribe af grin. Og det gør man hele vejen igennem under den islandsk-fødte komiker, Kristján Ingimarssons forrygende og ordløse stand-up parodi "Mike Attack". Alt går simpelt hen agurk for øjnene af et publikum, der kaster sig kollektivt rundt på stolene af grin.

Kristján Ingimarsson, der selv er idé- og konceptmager til sit soloshow, har mere end fuldstændig styr på hvad, hvordan og hvornår han skal fyre sin uhyre enkle idé af så den kommer til at sprutte af overraskelser, præcision og energi.

Grundsubstansen i forestillingen kunne man kalde: "mand overvundet af mikrofon". For hele forestillingen er bygget op over de drillerier, som stand up-komikerens et og alt - mikrofonen - kan udsætte en lille habitmand for, når nu han er så nysgerrig.

Vitalt og stilsikkert

I det tomme rum møder Kristján Ingimarsson en mikrofon, der viser sig at blive en fuldstændig drilsk mod- og medspiller. Med hjælp fra et lydspor, bliver mikrofonen, som et levende væsen, der snor den ordløse habitmand om sin lillefinger.

Lokkende legelysten og forfærdelig onskabsfuld driver mikrofonen den lille entertainer rundt i hans egen mediemanege, som en splittet og desorienteret undersåt, der bare har at makke ret.

Stativet er masten, der ublu skifter frekvens. Ingimarsson halser rundt mellem rock, pop, tango og eventyrfortælling. Og på TV sætter opera og nationalsang uafbrudt en kæp i hjulet for hans lyst til fodbold og pornofilm. Og helt rablende skørt bliver det så, da han pludselig selv bliver til en antenne, der kan opfange signaler overalt på kroppen. Arme, ben, hoved og hår, overalt er den gal.

Spillet er fuldstændigt godt fundet på. Og Ingimarsson kaster sig imponerende vitalt og stilsikkert ud i det, som ækvilibristisk akrobat og morsom mimiker. Hans ledløse lemmer, måbende blik og fugleagtige betuttethed er et syn for guder. Og så kan han præstere de mest forrygende kollapse: Når man allermindst forventer det, kaster han sig med en udsøgt blanding elegance og komik i gulvet som en lille forkølet klat.

"Mike Attack" er ren forlystelse. En skøn, skæv forestilling. En meget fysisk og munter sag, som morer for at more. Og som gør det med en stil og et talent, der ligger ud over det sædvanlige. Forestillingen bliver aldrig fladpan-det, stupid eller kedelig. Den hører afgjort til 'den-vil-jeg-gerne-se igen' kategorien.

Kirsten Dahl

Glade gys og skøre gags

Enkel, klar og frisk komediegyser fra Jytte Abildstrøms Teater

ANMELDELSE

Jytte Abildstrøms Teater: Spøgelseslege. Forfatter: Thomas Winkler efter idé af Camilla Einfeldt og Dan Voigt Lønholdt. Musik: Lars Fjeldmose. Scenograf: Dan Voigt Lønholdt. Medvirkende: Terese Damsholt og Dan Voigt Lønholdt. Aldersgruppe: 8-12 år.

Uhygge bliver til hygge i Jytte Abildstrøms Teaters komediegyser "Spøgelseslege".

Terese Damsholt og Dan Voigt Lønholdt fortæller en enkel og klar historie med idé, dybde og overraskende spændingsladede øjeblikke i en frisk, men ikke særlig opsigtsvækkende instruktion, der finder sted i en bevidst rodet kulissescenografi med vægge, vinduer og døre.

En mystisk Hr. Georg Grå har hyret en rengøringskone hjem til sig. Vera møder op og bliver chokeret over rodet. Gulvet er fyldt med gammelt krøllet avis-papir. Møblelementet er

vakkeltvornet eller væltet. Og rummet er fyldt med skummelt skrammel: et beskidt dødningshoved, ulæselige bøger, store edderkopper, makabre gulvsvabere m.m.

Det spøger, og Georg vil ikke have ryddet op. Vera tager standhaftigt hånd om situationen. Med gåpåmod og ligefremhed får hun Georg til at indrømme, at det er ham, der går og forskrækker andre, fordi han selv er en ensom pivskid. De får sig nogle gode snakker om, at det er vigtigt - men svært - at sige til andre, at man er bange. Om, at det, man er bange for, er det, man ikke kender. Og sammen tør de efterhånden overraske hinanden med masser af spøgeri og drilsk uhygge.

Selvdigtede ord

"Spøgelseslege" appellerer til let-

hed i livet. Til at tænke lyst og til at slippe fantasien fri af stive normer, moralske forbehold og grammatiske regulativer.

Forestillingens force er de to spilleres åbne og glade energi, de skøre ting, de finder på, og de selvdigtede ord, de fyrer af.

Gøremål og verbale opfindelser, som overrasker og klinger muntert, fordi de overskrider virkelighedens logik og vanens magt.

Winklers tekst byder f.eks. på ord som "Nullermandsmorder-ske", "bakteriebøddel" og "knækpølseprosa". Lege som "Grusom bogstavleg" og "Kinesisk-Etbens-Ludo". Og et sjovt begreb som "Undskyldningspost".

Og Dan Voigt Lønholdt og især Terese Damsholt har en charmerende umiddelbarhed som tydeligvis gør børn trygge ved spillet og med på historien.

"Spøgelseslege" er m.a.o. et bud på en meget tilforladelig, jordnær og underholdende komediegyser uden de store teatermæssige raffinementer og overraskelser.

Kirsten Dahl

Dan Voigt Lønholdt og Terese Damsholt sørger for gemene gys og jordnære overraskelser

Frø og forandring

Der er fart og tempo, nærværende spil og skarpe replikker i Theater La Balances psykologiske udviklingshistorie

ANMELDELSE

Theater La Balance: *Bison & Sønner*. Forfatter: Pauline Mol. Instruktion: Marc van der Velden. Scenografi: Karin Nørgaard. Medvirkende: Jens Andersen, Jesper Kaplan og Søren Møller Pedersen. Aldersgruppe: 9 år og opefter.

Stemningen er som en tikende bombe i det lille kælder-køkken. Tre halvvoksne drenge sidder naglet til stole og vægge. De venter på, at deres far skal komme hjem. Ventetiden synes mere end ulidelig lang. En rokker på stolen, en anden snitter hårdt i bordet og en tredje gemmer sig væk i/bag en bog. Deres far har efterladt en besked om, at han lige er ovre i banken. Men langsomt finder vi ud af, at det vist hænger anderledes sammen. Det er tvivlen som nager. Tvivlen om hvorvidt faderen overhovedet kommer igen.

Drengene er totalt overladt til sig selv og hinanden. Bristepunktet er nær. Snart vil en af dem eksplodere. Og så går der hul på bylden: "Du sidder på fars stol!", vælter det ud af den ene.

"Nervenørd" ryger det ud af den anden, mens sidstemanden med et fast blik på døren, bringer totalstilheden tilbage med et: "STILLE!, jeg hørte noget".

En alvorsfuld leg er i fuld gang. En prøven hinanden og sig selv af i en proces, der kredser om fraværet af faderen og savnet af den mor, de har mistet.

De 'trip-trap-træsko-store' brødre, skal finde ud af, at det er dem selv og hinanden, de har at støtte sig til, og ikke faderen.

Som vilde løver

Karin Nørgaards forsænkede, slidte og fattigt-udseende køkken understøtter fint illusionen af nedtur, forladthed og fængsel. Og Marc van der Velden spænder de tre drenge op som flitsbuer over for hinanden. Som tre vilde indespærrede løver kaster de sig over hinanden i en leg, hvor drøm og virkelighed glider sammen.

Timet og lynhurtigt iscenesætter Jens Andersen, Jesper Kaplan og Søren Møller Pedersen drengenes usikkerhed i spaghetti-kampe, bankrøverier og vilde westerns. Og i stille hudløse øjeblikke oplever vi den store hengivenhed, de nærer over for den mor, de mindes, når

de åbner og blidt synger ind til indret af en lille fløjlsblød skabshule med tindrende små lys og moderens ét og alt: bogen (poesien).

"Bison & Sønner" er ikke de mange ydre handlingers spil. Den er en lille psykologisk udviklingshistorie, fortalt i et nærværende spil, der vægter skarpe replikker og et fysisk ekspressivt spil.

På et tidspunkt undervejs tænkte jeg: her er ikke stof nok til 60 minutter. Men spillet fik mig drejet væk fra at ønske straight fremadrettethed, ved at arbejde cirkulært og i dybden. Ved at gentage nogle mekanismer og skabe variation over temaet længsel og savn, synliggjorde forestillingen en proces. Den proces, der sker i og mellem brødrene. En udvikling fra konkurrence, misundelse og kappestrid, henimod frihedstrang, opgør og sammenhold.

"Bison og Sønner" er en intens, tidløs - og på samme tid meget moderne - forestilling. Spilleets frøsymbolik (faderen handler med frø og frø er, som det siges "begyndelsen på alting") er for mig at se et mindre relevant 'støtteben'.

Kirsten Dahl

Jesper Kaplan, Jens Andersen og Søren Møller Pedersen gennemspiller utallige lege, hvor drøm og virkelighed konfronteres. Foto: Klaus Holsting

Flot og fjern

De stemningsfulde scenebilleder i "Hiawatha" beskriver myternes smukke, eksotiske univers uden at bringe dem i kontakt med nutiden

ANMELDELSE

Teatret Fair Play: *Hiawatha*. Tekst: Henry Longfellow. Bearbejdelse og iscenesættelse: Robert Parr. Koreografi: Esa Alanne. Musik: Erling Hjernø. Scenografi: Julie Forchhammer. Medvirkende: Malene Federspiel, Erling Hjernø, Lone Petersen, Henrik Steen Larsen og Birger Persson Bovin. Aldersgruppe: 7 år og op.

Det ligefrem myldrer med eksistentielle valg og sociale begivenheder i den kulørte historie om indianeren Hiawathas liv og levned. Tragedier og smertelige tab veksler med nervepirrende farlige situationer, som Hiawatha må tage på sig for at opfylde sin mission på jorden. Hvortil en højere magt har sendt ham med det formål at sørge for at skabe fred og frugtbarhed.

Det er selvfølgelig lettere sagt end gjort. Hvad enten man er barn af et menneske eller - som Hiawatha - af en Vestenvind.

Hiawathas opgave bliver heller ikke nemmere af, at indianerfol-

ket plages af dårlig tider, der gør det sværere at enes. Alt sammen

Henrik Steen Larsen og Birger Persson i "Hiawatha", hvor den stærke indianer i en kort øjeblik fanges en af synlig afmagt. Foto: David Trood

sympatisk og opbyggeligt, som gamle myter jo er, men uden den gnist i iscenesættelse og spil, der kunne gøre dramaet levende og nærværende.

Spørgsmålet om humanistiske værdier og idealer er ret nærliggende at fokusere på netop nu. Den aktuelle, europæiske virkelighed konfronteres danske børn konstant med, og teatret kan hjælpe dem til at håndtere den - uden af den grund at blive kedeligt eller propagandistisk. Tværtimod gør iscenesættelsen historien lumskekelig ved at nøjes med at genfortælle den så billedflot og letfodet som muligt.

Blankpoleret æstetik

Selv den mest farverige myte behøver en fortolkning for at blive interessant på scenen, og bl. a. koreografien bidrager da også at

vise nogle modsætninger og stemningsskift. Men selvom de medvirkende er på dupperne, så er de ikke dansere, der med overbevisende styrke kan skabe dramatiske udtryk udelukkende med kroppen.

Og hvad replikkerne angår, så virker det, som om forestillingens ydre, blankpolerede æstetik har bredt sig til ordene. Replikkerne er fjerne og uden indre dynamik. Her høres ingen jamrende gråd eller provokerende, rasende højtråben fra de elegante og luftige, hvide telte, når ulykken rammer. Fjer og tatoveringer og alle de øvrige, maleriske detaljer sidder ikke pludselig skævt eller tværes oprørsk ud - som en Hiawatha ville have gjort det, hvis hans hjerte var lige så følsomt, som hans krop er stærk.

For ganske vist er det småt med glæde og lykke i myte-heltens liv. Ligesom de hårde livsbetingelser hurtigt bliver til resignation hos et folk, der er vandt til naturens og medmenneskenes ondskabsfuldheder. Men det havde alt sammen været mere inspirerende at opleve, end blot se passere forbi som en kønne illustrationer.

Randi K. Pedersen

ANMELDELSE

Meridiano: Med vilde vinger. Tekst, iscenesættelse, scenografi og musik: Giacomo Ravicchio. Medvirkende: Lars Begtrup, Elise Müller og Giacomo Ravicchio. Aldersgruppe: fra 9 år og op.

Store forventninger

Spillet veksler mellem det hæmmede og det overgearedede i en skæbnetung konstruktion om en vild dreng, der bliver tvangsciviliseret

At vi ved, at det er en autentisk beretning, gør ikke uden videre dramaet om den unge Viktor, der har levet hele sit liv som et dyr i skoven, til en sand historie. I hele sit udgangspunkt er "Med vilde vinger" det stik modsatte af dokumentarisme.

Beskrivelsen af, hvordan drengen indfanges og siden som et lægeligt eksperiment tvangsciviliseres er et melodramatisk kammerspil med smukt lys, hvor klaver og saxofon underbygger stemningen. Men forestillingen giver på sin dystre facon et troværdigt ind-

tryk af kompleksiteten i hele forehavendet og de mange, moralske dilemmaer, det fører med sig.

Iscenesættelse og scenografien tårner sig op som en skæbnetung konstruktion, hvor Lars Begtrup og Elise Müller har svært ved frit at folde sig ud som lægen Biermann og hans unge assistent. Hvorimod instruktøren Ravicchio giver skuespilleren Ravicchio lang snor til et forkrampet overspil som Viktor.

Det går bedst i starten, hvor der endnu er plads til

lidt uhøjtidelig situationskomik, når Viktor kvajer sig. Men når tragedien begynder at udvikle

sig, slår udtrykket over i uinteressante, sygelige spasmer.

Det gammeldags sprog falder forkert, og den opstyltede spillestil gør personerne

mere og mere fjerne, selvom scenebillederne er påtrængende visuelle.

Fragmenterne af et ret asketisk, herskabeligt interiør fra begyndelsen af 1900-tallet med mørke træsorter og stivet hvidt er smukt. Men det er ikke ligefrem livsbekræftende. Ligesom den pædagogik, stakkels Viktor bliver afrettet efter, i dag opleves som særdeles håndfast.

Nederlag og død

Dr. Biermann vil - drevet af sit hjertes godhed og måske især en stærk faglig ambition - gøre det muligt for Viktor at træffe sit eget valg. Vil han vende tilbage til et dyrisk liv på alle fire eller leve en bekvem, borgerlig tilværelse?

Men metoden er tvang, og skuffelsen stor, da Viktor ikke kan leve op til sin læremesters forventninger. Det skjules ikke med en sympatisk tvivlen på, om Viktor's tilsyneladende udvikling blot er tom eksercits. Men ved en respektfuld erkendelse af, at hverken lærdom eller assistentens kærlige omsorg formår at vinde over frihedstrangen.

Prisen for eksperimentet bliver et nederlag og en død, hvis årsag og rækkevidde vist kun kan forstås af voksne. I hvert fald sådan, som Meridiano har valgt at spille forestillingen.

Randi K. Pedersen

ANMELDELSE

Holbæk Egnsteater: Den forelskede slikautomat. Tekst og Iscenesættelse: Claus Senderovitz. Scenografi: Hans Sode. Medvirkende: Knud Andersen og Jane Okine (musik). Aldersgruppe: 7 år og op.

Musikalsk automatik

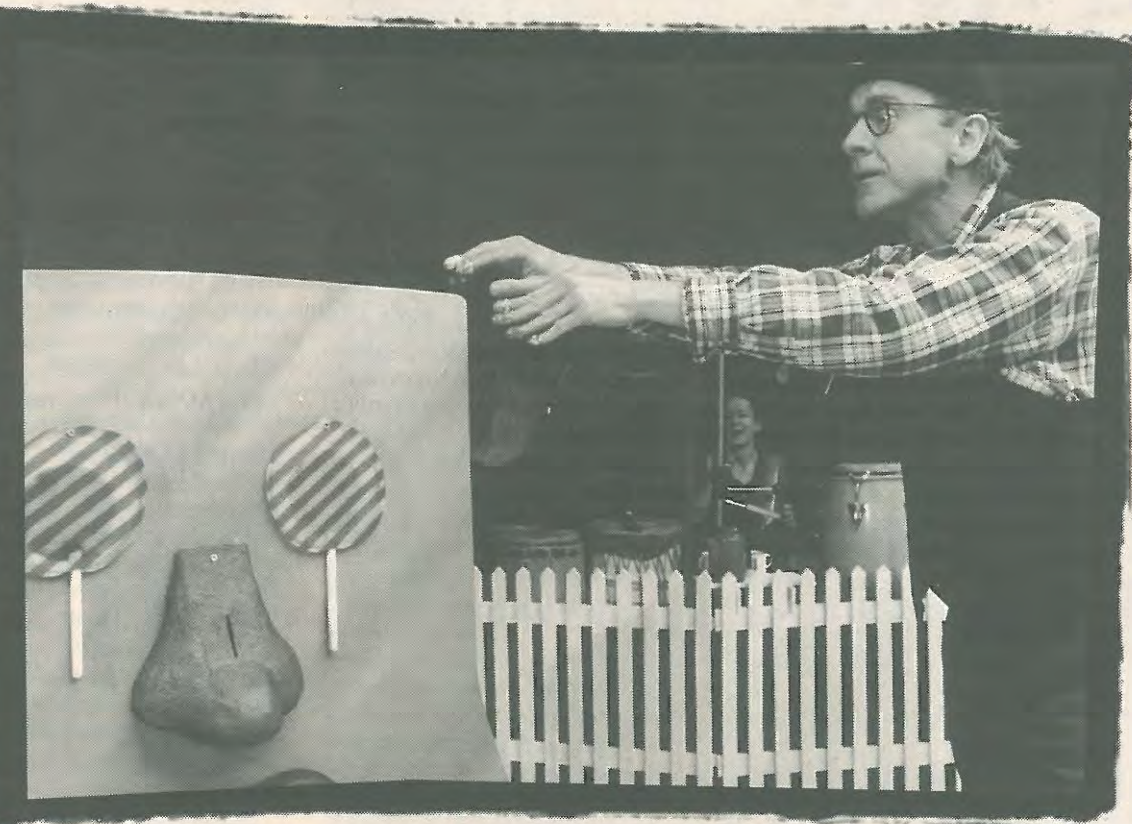
Automaten er skønt at skue, og den fiffige reparatør kan få musik ud af alting. Men hittepåsomheden fylder mere end historien om slikautomaten, der forelskede sig

Mands og maskines noget problematiske omgang med hinanden er morskab på grænsen til absurd komedie. Det er derfor svært at forstå, hvorfor børn skal være over syv år for at opleve mødet mellem den store, farvestrålende slikautomat og den lille, ihærdige reparatør, Holger.

Forestillingen er fuldstændig harmløs. Men også tilsvarende indholdsløs, fordi hittepåsomheden er større end viljen til fordybelse i historiens dramatiske muligheder. Det myldrer med skægte ting og sager, men fordi det handler om en automat, behøver man vel ikke med jævne mellemrum at lade historien køre på komisk autopilot.

I de gode øjeblikke har forestillingen dog en del at byde på i kraft af Knud Andersens fabelagtige fortælleevne og store musikalske talenter. To sider af samme sag, der skaber nærvær og stemning og sætter fantasien i gang.

Slikautomaten er skøn at skue, når den står der dum og død på sine røde, buttede ben. Den ligner en enorm lyserød is med stribede slikkepindeøjne,

Knud Andersens reparatør parat til lidt fingerbølsswing på den søde slikautomat, med Jane Okine og trommerne i baggrunden. Foto: Sv.Å. Lorenz Christensen

rød næse og en stor, rød mund. Men den er gået itu og skal repareres, og det får store følelser-

mæssige konsekvenser for den stakkels automat. Damen med det store volumen

forelsker sig uhjælpeligt i den spinkle, muntert nynnende reparatør med de geskæftige hænder.

Det er kun os andre, der opdager, at han har det med at miste sin personlighed og blive en kliché! Derimod er det dejligt skrupskørt, når slikautomaten bliver undersøgt med ti-fingret, swingende fingerbølsmusik. Akkompagneret af Ernas solide slagstøj bag et kønt stakit.

Fin og flot dialog

Og selv når Knud Andersen ikke har noget særligt at sige - og det sker for tit i denne forestilling - lytter man. For hans måde at sige tingene på er så original og helt forskellig fra alle andres. Samtidig med, at hans spil skaber grundlag for en fin og flot dialog med publikum.

Med underspillede replikker og sin særlige, poetiske pantomime brugt med omtanke, charmerer han både publikum og automat. Hun vil simpelthen giftes med ham, mens han hellere vil hjem og reparere. Bryllup bliver der nu alligevel, skægt lavet med masser af bulder og brag, lys og ballade.

Men det havde været endnu sjovere - og mere medrivende, hvis der var gjort noget ud af at skildre reparatørens forhold til følelser. For trods maskinens uforbeholdne kærlighedserklæring til ham, kan han, som er vant til at elske mekaniske ting, ikke håndtere, at nogen eller noget også elsker ham.

Randi K. Pedersen

Holdet bag The Loyal Shakespeare Company, der nu er ifærd med at skamfere deres tredje klassiker

Shakespeare i farcecentrifugen

The Loyal Shakespeare Company har gjort det til sit speciale at mishandle klassiske Shakespeare-stykker på det skammeligste og morsomste

ANMELDELSE

The Loyal Shakespeare Company: MacBeth. Manuskript: William Shakespeare. Instruktør: Donald Andersen. Scenograf: Lone Grand Jakobsen. Medvirkende: Heinrich Christensen, Jan O. Mogensen og Andreas Bo Pedersen. Aldersgruppe: unge og voksne

Shakespeare omsat til skøre gags og hæmningsløs plat spasmageri. Det er den vridetur, som The Loyal Shakespeare Company udsætter den gamle dramatikers berømte drama "Macbeth" for. Gerningsmændene bag farce-gørelsen er - rent ud sagt - nogle værre drengerøve. Og de er stolte af det. De har slået sig op på den overdrevne humor, der ofte og gerne går under bælttestedet. De viste det med "Romeo & Julie" og med "Hamlet".

"MacBeth", som deres nyeste forestilling hedder, kunne være endt grueligt galt. Men truppen er sluppet heldigt fra det, hvis man er i stødet til en humoristisk optur af de mere rufede og rå.

Det er utroligt så meget skørt Jan O. Mogensen og Andreas Bo Pedersen, som begge var med i de to foregående forestillinger, sammen med 'nye' Heinrich Christensen har fået ud af det gamle drama. Og Donald Andersen matcher de tre spilleres vilde vanvid. Som instruktør har han trukket alt det skøre frem, som de tre komikbaryler har i sig og sat en fin varieret ramme op for læjerne.

Bevidst fjoller

Det historiske skelet i det oprindelige drama er bevaret. Den skotske officer

Macbeth bliver spæet, at han skal blive konge. Han magtsyge kone, Lady Macbeth vil have kong Duncan myrdet. Mord følger mord. Og Macbeths dør til slut i kamp med Macduff.

Men det er de rablende gags udenom, som er sagen. Alt bliver kløvet og kørt ud i de mest vanvittige overdrev. Intet er for småt at brygge humor på. Og publikum skrider af grin over at det indlysende og fuldstændigt tåbelige sker gang på gang.

Heksene er erstattet af sorte habitmænd, der aflæser spådommene over atachemappens computere. Macbeth optræder i skotskternet kilt og Banque i stramme shorts. Macbeth soler sig i det korte navn Mac, der lugter af hamburger. Hans kone er forsynet med den rappe damebetegnelse: Beth. Mens Banque ustandselig reagerer på ordet banko.

Oversavede lemmer flyver gennem luften. Lady Macbeths tristede går op i rengøring og migræne. Macbeth lægger sit gummifjæs i alvorsfyldte folder, men fatter alligevel ikke en brik af det, han bliver fortalt.

Præcist og uden slinger i valsen boltrer spillerne sig i scenens forvoksede byggeklobsborg. Der bliver rullet vel meget med nogle borgmure, og en pukkelrygget liderlig professor optræder, endda flere gange, uden på noget tidspunkt at være morsom.

Men kan man se igennem fingre med det, er forestillingen en dejlig uhøjtidelig og bevidst fjollet Shakespeare-tolkning, som tegner sig med en sikker og vedgået "brysk" mandehumor, frække tekstdrej, morsomme figurtegninger, overraskende mellem-spil og en ubekymret delagtiggørelse af publikum, som klappere og kor.

Kirsten Dahl

Væksthormoner til spirerne

BTS-projekt rettes ind mod afsætningsledet

BørneteaterSammenslutningens vellykkede treårige væksthushus-projekt til fremelskelse af nye dramatikere til børne- og ungdomsteatret (se bl.a. BTA nr. 106) går nu ind i sin sidste fase.

Egentlig var det tanken, at der som de to forrige år skulle optages nye dramatikere til et et-årig kursus- og undervisningsforløb. Men nu har styringsgruppen bag projektet besluttet, at der ikke optages nye dramatikere i dette tredje og sidste år. Styringsgruppen bag Dramatiker Væksthus, der består af Jonna Oulund (Odsherred Teaterskole), Marc van der Velden (kunstnerisk leder på Theater La Balance), Carsten Wittrock (administrator) og Janek Szatkowski (projektleder), vil i stedet bruge ressourcer fra årsværket på en intensiv markedsføring af alle de hidtidige 10 dramatikere, der har været indsluset i væksthushuset.

Det er sket ved, at børneteatrene har fået tilbud om, at teatret kunne skrive kontrakt med en af de ti dramatikere, hvorefter Væksthus-projektet betaler for en dramaturg/vejleder til dramatikeren. Teatret forpligtiger sig til at afholde to kurser på Odsherred Teaterskole i skriveperioden. Det ene betaler Dramatiker Væksthus og det andet skal teatret selv betale. Desuden

betaler Dramatiker Væksthus 5.000 kroner til aflønning af instruktøren i forbindelse med kurserne, som skal afholdes efter samme princip, som de kurser der er blevet afholdt i løbet af den et-rige uddannelse - dvs. at skuespillere, instruktør, dramatikere og vejleder »går på gulvet« med teksten.

Godt salg

Omsætningen af dramatikere spirer har til nu været udmærket. Således er følgende blevet »solgt«:

Jesper Wamsler til Odsherred Teater med dramaturg-assistance fra Janek Szatkowski.

Teis Bayer til Teatret Mariehønen med dramaturg-assistance fra Ingolf Gabold.

Cecilie Eken til Nørregaard & Reiches Teater.

Martin Petersen til Teatret Den Blå Hest.

Jesper Karlsen til Corona Danseteater - han skal desu-

den skrive et stykke til Theater La Balance, ligesom han jo er manden bag en af årets hidtil mest roste forestillinger, nemlig Det Lille Turneteaters »Hamlet-forestilling«.

Udover disse er der bl.a. følgende initiativer igang:

Susanne Jacobsen har netop afleveret et manuskript til DRT

Sven Ørnbjerg har skrevet manuskriptet - efter forlæg af sin bog med samme titel - til Teatret Artibus-forestillingen »En lille lort« til Teatret Artibus og har en anden forestilling liggende til godkendelse sammesteds.

De dramatikere, der i skrivende stund ikke har fået en aftale med et teater, vil Dramatiker Væksthus nu gøre en særlig indsats overfor, afhængig af den enkeltes behov. Under alle omstændigheder vil de blive tilbudt et »klippekort« til konsultations- og vejledning fra dramatikerprojektet

Da førsteholdet var til evaluering på Odsherred Teatercenter

Noter

Løst og FAST

Foreningen Af Små Teatre afholder generalforsamling 30. september hos medlemsteatret Cantabile 2 i Vordingborg. Traditionelt afholdes i tilknytning et teaterfagligt seminar.

Der ventes ikke de store slag på generalforsamlingen, men forretningsudvalget lægger dog op til en mulighed for navneforandring for organisationen, der hastigt nærmer sig de 25 år. Man mener, at navnet Foreningen Af Små Teatre ikke er specielt dækkende for medlemskredsen - og at det kun vanskeligt lader sig anvende internationalt.

Der er mulighed for at se nærmere på FAST på deres nyrenoverede hjemmeside: www.fast.dk

Populær drage

Odsherred Teater- og musikforening har som vanlig sendt redaktionen et eksemplar af sæsonens børneteater-tilbud til de 6488 nordvestsjællandiske børn i de fem kommuner.

I indeværende sæson gæster således 28 teatergrupper området og spiller 59 forestillinger. Topscorer i år er Mariehønen, der skal spille "Dragen" otte gange. Dernæst følger Corona Danseteater med "Kleopatras Kat" og Vestvolden med "Robinson Kruse", der begge spiller fire gange.

Little Man Drama

Vi har i Børneteateravisen med passende mellemrum berettet om Volker Quandt, tyskeren og kosmopolitten, der i mange år "hærgede" dansk børneteater og nu med sit tyskeforlag Harlekin sørger for at udbrede dansk børneteaterdramatik i de tysksprogede lande.

Et relativt nystartet manuskriptforlag i Randers forsøger nu at gøre det samme på primært den engelsk-sprogede og skandinaviske front. Bag Little Man Drama gemmer sig skuespilleren Peter Westphal, mangeårigt medlem hos Mariehønen og nu på vej med sit eget egnteater i Randers.

I sin pr-brochure præsenterer Little Man Drama manuskripter fra Bodil Alling, Ole Højer Hansen, Robert Parr, Anders Ramberg, Søren Skjold og Carsten Wittrock. Søren Skjold har skrevet og instrueret adskillige af Mariehønen's forestillinger, og det er da også primært hans stykker, der i første række har været solgt i Pt. har Little Man Drama solgt manuskripter til Sverige, Skotland, England og Irland, mens også Japan og New Zealand er inde i billedet. Flere af stykkerne foreligger i såvel engelsk som svensk oversættelse - og det er tanken at etablere et samarbejde med ovennævnte Volker Quandt.

Yderligere oplysninger: Little Man Drama, Lærkevej 7, 8900 Randers
Tlf/Fax: +45 86 41 72 50
e-mail: imd@westphal.dk
hjemmeside: www.westphal.dk

Tromsø 10.- 19. juni 1999

Firmaskovtur til Polarcirklen

Af Carsten Jensen

70 danske teaterfolk kan fylde ret meget i et nordnorsk gadebillede – og det gjorde de så denne juni i Tromsø, da den internationale børneteaterorganisation ASSITEJ afholdt sin 13. verdenskonference, omgivet af en nordisk og en international teaterfestival og omkring 400 tilreisende teaterfolk fra ca. 40 lande. Dermed fik Danmark atter vist sin uforlignelige evne til at markere sig – ganske som det var tilfældet ved de foregående ASSITEJ-kongresser i Rostov i 96, Havanna i 93 og Stockholm i 90.

Tromsø ligger knapt 400 kilometer syd for Nordkap og er en vidtstrakt by med omkring 60.000 indbyggere, der døgnet rundt er omgivet af fjorde og fjelde, mens man i perioden 21. maj til 21. juli i tilgift har sollys døgnet rundt.

Det er en vældig behagelig ting – men også noget man skal vænne sig til. Det er således svært at sove om "natten", når der ikke rigtig er nogen. Et logistisk problem som en pæn(?) del af de tilreisende teaterfolk løste ved simpelthen at blive oppe og feste, til de selv gik i sort...

Og vel var det fascinerende at nyde den fraværende nat på fjeldtoppen Storsteinen (421 m. o. havet) med udsigt over Tromsø og omkringliggende fjelde og hav. Der blev også fisket torsk fra kutter, en enkelt tog på hvalsafari, og byens seværdigheder blev flittigt besøgt. Også barerne, hvoraf flere i anledning af festival & kongres opererede med nedsatte ølpriser under de 50 norske kroner...

Teatersyn til diskussion

Men kernen i det hele var jo altså teater. Deres udrejste stiftede bekendtskab

med i alt 18 af de 30 deltagende forestillinger i de tre festival-kategorier: Den nordiske festival, de (øvrige) internationale forestillinger og off-forestillingerne.

I en international festival er der en forventning om, at man konfronteres med det bedste af det bedste fra de deltagende lande. Men sådan ser virkeligheden sjældent ud, idet ressourcemæssige, organisatoriske og kunstneriske problemer kan lægge hindringer i vejen – og derfor kunne man også i Tromsø gå fra det sublime til det uantageligt rædselsfulde.

Forskellige teatersyn lægger selvfølgelig deres filtre henover oplevelsen af

den enkelte forestilling, men der findes dog så mange håndværksmæssige parametre i form af dramaturgi, scenografi, tekst og skuespilpræstationer m.m., at det er muligt at anlægge generelle vurderinger af standarden.

Således kunne man bl.a. diskutere det betimelige i, at de to amerikanske off-forestillinger begge glimrede ved at være rene amatør-forestillinger med unge kollegestuderende –

den ene i øvrigt instrueret af den nyligte amerikanske præsident for International ASSITEJ og således en interessant kontrast til organisationens generelle bestræbelser på at promovere det professionelle niveau.

Her stod de danske forestillinger sig rigtig godt. De to officielle deltagere i den nordiske festival var nemlig Gruppe 38's "Marjan og Rolf" og Paraplyteatrets "Den 8. dag" – mens Danmark havde hele seks off-forestillinger med: Gruppe 38 med "Hans og Grete", Batida med "Pigen i det blå æg" og "Magic Power", Corona Danseteater med "Det' bare luft", Mariehønen med

"Tøsedrengen" samt Niels Peter Kløft/Dansk Rakkerpak med gadeforestillingen "Marokkansk skopudser".

Kombinationen af de gode danske forestillinger og de mange udenlandske teaterfolk resulterede i et væld af invitationer til gæstespil i andre af verdens lande, så der bliver ikke tid til at hvile på laurbærrene.

Danse i midnatssol

Der var dog generel enighed om, at den svenske danseforestilling "Hemliga Rum" med Birgitta Egerblads Danseteater tog prisen for bedste oplevelse ved festivalen. En stort anlagt og koreograferet forestilling med charme, tempo og visuelle overraskelser. "Hemliga Rum" bygger på danseensemblets egne erfaringer og minder fra barndommen, hvor de vigtige ting som kammeratskab, hvordan man opfatter hinanden, hvad udseendet betyder, hvordan det er at blive sat uden for fællesskabet, at være for-

Samisk saga-teater med store armbevægelser: Beaivvás Sámi Teáhter med "Stalobursa"

elsket osv. tages under kærlig, humoristisk og særdeles artistisk behandling. Adskillige af de danske teaterfolk måtte simpelthen se den flere gange. Blandt de øvrige fine ople-

velser var også australske Zeal Theaters »The Stones« – en gevaldig energiuudladning på baggrund af en sandfærdig historie om to vilde drenge fra Melbourne, der på deres rastløse færd gennem byen bliver mordere efter at have smidt store sten ned fra en motorvejsbro og derved kommer til at dræbe en forbigående bilist. Det er en forestilling med højt tempo og humor, men også en pegfinger-fri diskussion om dumhed kontra forbrydelse og straf, der efterlader tilskuerne diskussionslystne, men også med en klump i halsen.

De efterfølgende energiske snakke mellem de australske teaterfolk og danske kolleger tyder på, at vi snart vil se den i en dansk version.

Også den schweiziske ordfrie klowneballet »Das Ungefähr« fra Theater en gros et en détail og det samiske Beaivvás Sámi Teáhters storladne saga "Stalobursa" var blandt de mere seværdige indslag.

Og så var der som antydning en række dårlige oplevelser med ufærdige forestillinger, middelmådige skuespillere og ringe dramatisk forståelse. Men ingen nævnt, ingen glemt – de når forhåbentlig aldrig et dansk publikum...

Gertrud fra Svendborg

En enkelt nåede de dog. Gertrud Holst fra Svendborg var nemlig en af de få ikke-teaterfolk, der havde taget den lange tur til Nordnorge. Hun var der dog primært i egenskab af bestyrelsesmedlem i Paraplyteatret og havde taget fri fra sit normale arbejde som børnebibliotekar i Svendborg, hvor hun også er teaterindkøber af småbørnsforestillinger.

Dem var der ganske få af i Tromsø, men til gengæld fik hun set sig omkring i det internationale teaterlandskab.

"Det var en speciel oplevelse. Man kan godt mærke, at man ikke rigtig hører til i nogen gruppe, men de danske teaterfolk var utroligt søde til at give gode råd om forestillinger, tage mig med rundt og i det hele taget fik jeg snakket teater døgnet rundt".

Mange af de rastløse danskere synes, at der var for langt mellem forestillinger og seminarer m.m. i Tromsø, men her er Gertrud Holst ikke enig:

"Til forskel fra de store festivaler i Danmark, hvor man pisker rundt for at se så mange fore-

Tromsø set lidt fra oven

Australsk ungdomsteater med stof til eftertanke: Zeal Theater med »The Stones«

Forenet i forskellighederne

Svensk danseteater til hjertekulen: "Hemliga Rum" med Birgitta Egerbladhs Danseteater

Den 13. verdenskongres betød bl.a. et prædskifte, et officielt goddag til ASSI-nettet og en masse gode hen-sigtserklæringer til promovring af børneteater. Hvad det helt præcist er, er man dog stadig ikke enige om

Af Carsten Jensen

Organisationen med det umulige navn ASSITEJ har to hovedformål: At promovere såvel (professionelt) teater for børn og unge som muligheden for at børn og unge kan opleve teater.

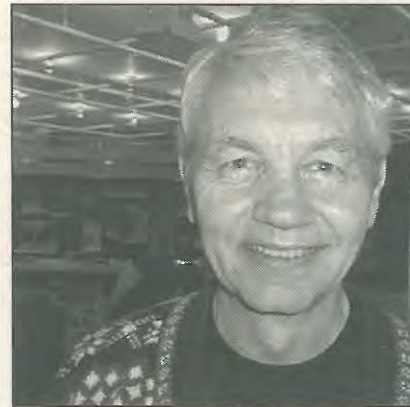
Det kan de cirka 60 medlemslande i form af nationale ASSITEJ-centre godt blive enige om, men herefter skiller de økonomiske og kulturelle forskelle vandene. De færreste tredje verdenslande har res-

sourcer til professionelle børne- og ungdomsteatre og har med et udgangspunkt i fortælletraditioner og dans et andet teatersyn end det dominerende vestlige. Også her der dog markante forskelle, fordi ikke mindst USA og Australien har en forkærlighed for

youth theatre, hvor unge studerende spiller "professionelt", mens lande som England bruger traditionelt gårdind for educational theatre. Dertil kommer visse landes brug af enorme ensembler i kæmpeteatre over for fx de nordiske landes publikumsnære opbygninger og små forestillinger for relativt få tilskuere.

Og selvom International ASSITEJ altså primært er en organisatorisk samarbejdsorganisation, er sådanne forskelle i teatersyn, organisation og ikke mindst økonomiske betingelser medspiller under alle kongressens diskussioner. Men - som det kom fra den polske delegat, der senere blev valgt ind i executiv-komiteen: "We are united in our differences!"

Dertil kommer, at både den nuværende og forhen-værende executiv-komite har som erklæret politik at

Ny og glad præsident for verdensorganisationen: Harold Oaks fra USA. Mormon, ikke-ryger og afholdsmand og følgelig lidt af et særsyn i teatermiljøet... Foto: Torkild Lindebjerg

knytte de fattige og udkantsplacerede lande tættere til ASSITEJ, såvel organisatorisk som kulturelt.

Hvorfor nu ASSITEJ?

Et af verdenskongressens relativt få vigtige punkter var fremlæggelsen af en omfangsrig rapport, der søger at afdække forholdene for børneteater i de enkelte medlemslande. »Why ASSITEJ/Yes ASSITEJ« har således gennem tre-årsperioden fra sidste kongres søgt at danne et overblik over medlemmer, målsætninger, værdinormer og organisatoriske forhold i de enkelte lande. Samt forventningerne til en organisation som ASSITEJ, der opererer med en egen-økonomi i frimærkekassestørrelse og har sin største force i organisatorisk hjælp til sammenhold og samarbejde de enkelte medlemscentre imellem.

ASSITEJ International Survey Report (Why ASSITEJ?) munder ud i 15 konkrete og generelle anbefalinger til det fortsatte arbejde. Og her er et af de vigtigste redskaber uden tvivl etableringen af ASSI-net, det internationale computer-netværk, der skal forbedre kommunikationen mellem de enkelte medlemscentre. Danske Bjarne Thanning er officiel rådgiver - i øvrigt en direkte udløber af den danske delegations indsats på forrige kongres.

Problemet ligger nu i at få alle med, idet der stadig er medlemscentre med en økonomi, hvor tanken om en computer med internet-opkobling er en by i Langbortistan.

Flere af de fattige lande har således problemer med at betale selv mindstebeløbet på det graduerede "betal efter evne"-kontingent fra 100-500 US-dollar - sat i et grotesk lys af rammerne på kongressen, der foregik på det fashionable Rica Ishavshotel, hvor en enkelt overnatning kan

finansiere et årsværk på et ASSITEJ-center i et 3. verdensland.

Alene den oplevelse burde føre direkte til en model, hvor rige ASSITEJ-centre formelt adopterede fattige og ad den vej måske både betalte deres kontingent, hjælp med edb-grej og anden administrativ infrastruktur osv.

Det ville være et langt skridt videre end den nyvalgte executiv-komites model, hvor hvert executiv-medlem indgår et "partnerskab" med et andet center i deres region.

Dansker som æresmedlem

Med australske Michael FitzGerald's afgang som præsident - hans store hjemland mener ikke at

ste del af kongresperioden, blev valgt til ny generalsekretær. Han har også gjort et stort arbejde for at samle stumperne op i en verdensorganisation, der ofte virker som en kolos på lerfodder, takket være den store geografiske, økonomiske og kulturelle spredning.

Den nye executiv-komite kom til at se således ud: Præsident: Harold Oaks, USA

Vicepræsidenter: Wolfgang Schneider, Tyskland, Kim Woo Ok, Sydkorea, Kim van der Boon, Holland
Generalsekretær: Niclas Malmcrona, Sverige

Kasserer: Vicky Ireland, Storbritannien

Øvrige: Helge Andersen, Norge, Tisa Chifunyise, Zimbabwe, Lou Westbury, Australien, Ivica Simic, Kroatien, Hagit Rehari Hokoloyevsky, Israel, Jan Skotnicki, Polen, Remi Boucher, Canada, Peter Rinderknecht, Schweiz og Yoshikige Kagawa, Japan

For at sikre en rimelig geografisk spredning i organisationen blev Jackson Ndawula fra Uganda og Maria Luiza Mendoza fra Brasilien desuden optaget som co-opted members.

Det blev endvidere

besluttet, at næste verdenskongres finder sted i Sydkorea to år ind i det næste årtusinde - omend de økonomiske og organisatoriske garantier endnu ikke er på plads. Sikkert er det dog, at de danske teaterfolk også i år 2002 vil arbejde på at blive den største flok deltagere.

I den mere hyggeprægede del af kongressen blev Honorary Presidents Award tildelt Arena Theatre Company fra Australien. Den internationale anerkendelse,

der også er ledsaget af gode amerikanske dollars, gik ved forrige kongres til bl.a. Ray Nusslein fra Paraplyteatret.

Også danske Michael Ramløse blev hædret ved verdenskongressen, idet han under stor applaus blev udnævnt til æresmedlem af ASSITEJ for sin fortjenstfulde indsats som generalsekretær i en seks-årig periode, hvor ASSITEJ virkelig rykkede fra støvet eurocentrisk indspisthed til vidt-favnende verdensorganisation.

For interesserede er der mere at hente på ASSITEJ's internationale hjemmeside: www.assitej.org

Polske delegater i det høje nord. Jan Skotnicki (th) kom med en af de mest mindeværdige udtalelser under en ellers noget tam verdenskongres: "We are united in our differences". Foto: Torkild Lindebjerg

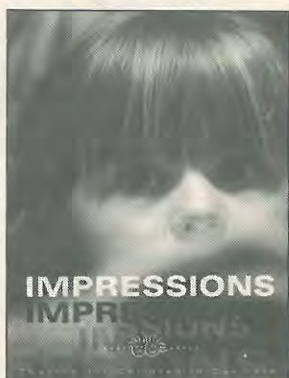
kunne bidrage med den relativt beskedne økonomi til udførelse af denne post - samt den østrigske generalsekretær Uli Plichtas afgang i utide pga. problemer med den hjemlige base og et par vicepræsidenters frivillige afgang, skulle der rystes godt i posen for at finde en ny ledelse i ASSITEJ for de næste tre år.

For hyggens skyld var der lagt op til en del intriger og kampvalg, men alt endte i fredsmødelighed med, at den hidtidige kasserer, Harold Oaks fra USA, blev valgt til præsident, mens Sveriges Niclas Malmcrona, der har været konstitueret generalsekretær i den sid-

Impressions

Dansk ASSITEJ producerede umiddelbart op til ASSITEJ-verdenskongressen en engelsksproget brochure om dansk børneteater, "Impressions - Theatre for Children in Denmark". Redaktører er Else Marie Mandø, Anette Riis Poulsen og Peter Manscher, mens Michael Ramløse står som forfatter.

Brochuren blev delt rundt til deltagere og andre interesserede i Tromsø, og den er oplagt at tage med til andre begivenheder og lande, som

gerne vil vide mere om dansk børneteater.

Brochuren udleveres gratis og i et passende antal eksemplarer ved henvendelse til Dansk ASSITEJ c/o Teatercentrum, Suomisvej 2,2, 1927 Frederiksberg. Tlf. 35 30 44 00/ Fax 35 30 44 01.

Små Scener

KØBENHAVN OG OMEGN

COMEDIEVOGNENS BROSCE

Griffenfeldtsgade 7 A
2200 København N
Billettf.: 35366569
Man.-fre. 12-15

Alfons Åberg - Nye historier
Comedievognen
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidspunkt: Ons. kl. 11 & 13.30, tors.-fre. kl. 9.30 & 11, lør. kl. 13.30 & 15, Søn. Kl. 14.30 & 16.00, 15/10 kl. 19.
Spilleperiode: 1/10-14/11
Billetpris: kr. 45, ARTE forest.
Lør.-søn.: kr. 75, gr. kr. 60, unge u. 25 år kr. 45

Arthur og englen
Teater Refleksion
Aldersgruppe: 4-9 år
Spilletidspunkt: Tirs.-tors. kl. 10 & 14 samt ons. kl. 19
Spilleperiode: 14/9-16/9
Billetpris: kr. 45

Tyren Ferdinand
Gadesjakk
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidspunkt: kl. 9.30 & 11
Spilleperiode: 16/11-17/11
Billetpris: kr. 45

Den ottende dag
Paraplyteatret
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidspunkt: kl. 9.30 & 11 evt. kl. 14.
Spilleperiode: 22/11-26/11
Billetpris: kr. 45

ANEMONETEATRET
Suhmsgade 4
1125 København K
Billettf.: 33321949
kl. 10-15

Hva' må man overhovedet?
Anemoneteatret
Aldersgruppe: 4-12 år
Spilletidspunkt: Tirs.-ons. kl. 9.30 & 11, tors. kl. 11, 14.15, 17, fre. kl. 17, lør. kl. 13 & 15, søndag kl. 15
Spilleperiode: 9/9-3/10
Billetpris: kr. 40 børn og institutioner, kr. 65 voksne.

Hiawatha
Fair play
Aldersgruppe: 7-99 år
Spilletidspunkt: Tirs. kl. 9.30 & 12, ons. kl. 11, tors.-fre. kl. 17, lør. kl. 13 & 16, søn. kl. 15.
Spilleperiode: 26/10-21/11
Billetpris: kr. 40 børn og institutioner, kr. 65 voksne

Af med frakken og på med slagtojet
Anemoneteatret
Aldersgruppe: 4-9 år
Spilletidspunkt: Tirs.-tors. kl. 11 & 13, fre. kl. 17, lør. kl. 13 og 15, søn. kl. 15.
Spilleperiode: 19/10-24/10
Billetpris: kr. 40 børn og institutioner, kr. 65 voksne

ISHØJ TEATER
Brentedalen 8
Tranegilde
2635 Ishøj
Billettf.: 43736098
kl. 9-15

Ridderens sølvkappe
Ishøj Teater
Aldersgruppe: 3-10 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 9.30, 11.30 & 13.25
Spilleperiode: 28/8-19/10
Billetpris: Oplyses ved henvendelse til teatret

Nisserne på købmandsgården
Ishøj Teater
Aldersgruppe: 3-10 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 9.15, 10.40, 12.05, 13.40
Spilleperiode: 5/11-11/12
Billetpris: Oplyses ved henvendelse til teatret

DET LILLE TEATER
Lavendelstræde 5-7
1462 København K
Billettf.: 33122713
Man.-fre. kl. 8.30-12, søn. kl. 11-15

Regnbuebjørten
Det Lille Teater
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 9.30 & 11, lør. kl. 13.30 (to.m.) 9/10, søn. kl. 13.30 & 15
Spilleperiode: 21/9-31/10
Billetpris: 45 kr. hverdage, søn. ARTE-ordning.

Den fuldkomne engel
Det Lille Teater
Aldersgruppe: 3-6 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 9.30 & 11, søn. kl. 13.30 & 15
Spilleperiode: 16/11-22/12
Billetpris: 45 kr., grupper kr. 40, ARTE gr. D.

TEATRET ZEPPELIN
Valdemarsgade 15
1665 København V
Billettf.: 33220478

Den lille havfrue
Teatret Zeppelin
Aldersgruppe: 7-99 år
Spilletidspunkt: Skoleforestil. Tirs. kl. 10, Arteforestil. Ons.-fre. kl. 19, lør.-søn. kl. 15.
Spilleperiode: 7/11-12/12
Billetpris: Skoleforestil. kr. 45, ARTE gr. C.

TEATER VESTVOLDEN
Høvestensvej 47-49
2650 Hvidovre
Billettf.: 36772300
Man.-fre. kl. 10-15 samt 1 time før forestillingen.

Robinson Kruse
Teater Vestvolden
Aldersgruppe: 9-109 år
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 16, lør.-søn. 15.
Spilleperiode: 14/10-24/10 og 30-31/10
Billetpris: kr. 65, Unge u. 25 år kr. 35, ARTE/DT ordninger.

ZANGENBERGS TEATER
Bernstoffsvej 7
Tivoli
1577 København V
Billettf.: 33145005
Man.-fre. kl. 10-14

Regn med sol
Zangenbergs Teater
Aldersgruppe: 9-109 år
Spilletidspunkt: Ring og hør nærmere
Spilleperiode: 11/10-24/11
Billetpris: ARTE gr. D, Institutioner kr. 40, Kbh institutioner kr. 20.

Julemandens hemmelighed
Zangenbergs Teater
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: Man. & tors. kl. 11 og 14, tirs.-ons. & fre. kl. 9.30 & 11, 11-12/12 kl. 13 & 15
Spilleperiode: 11/29-22/12
Billetpris: ARTE gr. D, Institutioner kr. 40, Kbh institutioner kr. 20.

JYTTE ABILDSTRØMS TEATER
Riddersalen
Allégade 7-9
2000 Frederiksberg
Billettf.: 38878710, Skoleforest.: 38871819

De underjordiske
Jytte Abildstrøms Teater
Aldersgruppe: 6-90 år
Spilletidspunkt: Skoleforest. - ons.-fre. kl. 10.15, Alm. Forest. - tors. & fre. kl. 18.30, lør.-søn. kl. 13 og 16.
Spilleperiode: 24/11-19/12
Billetpris: ARTE A, B, C priser, skoleforest. kr. 65.

Bedstemor med slag i
Jytte Abildstrøms Teater
Aldersgruppe: 4-7 år
Spilletidspunkt: I efterårsferien: man.-fre. kl. 9.30 & 11, lør. kl. 11.
26. - 28. okt.: kl. 9.30 & 11.
2. - 5. Nov.: 9.30 & 11.

11. nov.: kl. 11
Spilleperiode: 18/10-6/11
Billetpris: kr. 45.

VIFTEN
Rødovre parkvej 130
2610 Rødovre
Billettf.: 36704521
Man.-fre. kl. 16-18, lør.-søn. kl. 12-14

Busters verden
Familieteateret
Aldersgruppe: 5-12 år
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 19, lør. & søn. kl. 14
Spilleperiode: 12/10-23/10
Billetpris: ARTE A, B, C priser.

TAASTRUP TEATER
Kjeld abells plads
2630 taastrup
Billettf.: 43521769
Kl. 9-16

1001 nat
Taastrup teater
Aldersgruppe: 6-12 år
Spilletidspunkt: Uge 40: kl. 10, uge 41: 9.30, 11 & 18.30, uge 42: kl. 11 & 16
Spilleperiode: 4/10-24/10
Billetpris: kr. 30, 50, 90, 110.

THEATER LA BALANCE
Smedehallen
Kastanie allé 14
2720 Vanløse
Billettf.: 38792822
Man.-fre. 10-16

Nattens labyrint
Theater La Balance
Aldersgruppe: 5-9 år
Spilletidspunkt: 14. Sep. premiere kl. 19, 15. Sep. Kl. 14, 22-24. Sep. Kl. 10 og 14, 25. Sep. Kl. 15.
Spilleperiode: Se ovenstående
Billetpris: kr. 45, gr. kr. 40.

PAKHUS 11
Dampfergevej 2
2100 København Ø
Billettf.: Billetnet og 55340119
Man.-fre. 10-15

Kvinden i sandet
Cantabile 2
Aldersgruppe: 15-95 år
Spilletidspunkt: Alle dage undtagen mandag d. 22/11 kl. 20
Spilleperiode: 16/11-28/11
Billetpris: kr. 110, unge u. 25 år kr. 45

SJÆLLAND OG ØERNE

HOLBÆK EGNSTEATER 7777
Vimmelskaffet 27
4300 Holbæk
Billettf.: 59444510
Man.-fre. 14-17 samt 1 time før forestillingerne

Illusions Maskinen
Holbæk Egnsteater
Aldersgruppe: 9-99 år
Spilletidspunkt: kl. 15
Spilleperiode: 11/9
Billetpris: 65 kr., Børn 45 kr.

Den forelskede slikautomat
Holbæk Egnsteater
Aldersgruppe: 9-99 år
Spilletidspunkt: kl. 15, 17, 20, 22, 23 oktober
Spilleperiode: 17, 20, 22, 23 oktober
Billetpris: 65 kr., Børn 45 kr.

Når det regner
Holbæk Egnsteater
Aldersgruppe: 1,5-4 år
Spilletidspunkt: kl. 10
Spilleperiode: Ring og hør nærmere
Billetpris: kr. 30.

TEATRET FAIR PLAY
Borchsvej 3
4300 Holbæk
Billettf.: 59438595
Man.-fre. 10-15

Ophelias skyggeteater
Teatret Fair Play
Aldersgruppe: 5-9 år
Spilletidspunkt: Man.-ons. kl. 10, tors. kl. 20, fre. kl. 11, lør. kl. 14.
Spilleperiode: 9/9 - 15/9
Billetpris: kr. 45

Navn: Ukendt
Teatret Fair Play
Aldersgruppe: 14 - 99 år
Spilletidspunkt: Ons.-fre. kl. 11, lør. kl. 15.

Spilleperiode: 6/10 - 9/10
Billetpris: kr. 45

GIMLE
Gl. Stationsvej 12
4591 Føllenslev
Billettf.: 59268265 el. 59268188

Ved verdens ende
Bjørnateatret
Aldersgruppe: 3 - 99 år
Spilletidspunkt: kl. 15
Spilleperiode: 25/9
Billetpris: kr. 35, børn kr. 25

EXIT
Teatret
Aldersgruppe: unge og voksne
Spilletidspunkt: kl. 20
Spilleperiode: 12/10
Billetpris: kr. 60, Unge u. 25 år kr. 50

Snehvide
Filuren
Aldersgruppe: 3 - 7 år
Spilletidspunkt: kl. 15
Spilleperiode: 6/11
Billetpris: kr. 35, børn kr. 25

AXEL GYLDENSTJERNES KAMMER
Kronborg
3000 Helsingør
Billettf.: 49200811
Man.-fre. 12 - 17

Hamlet
Det lille Turneteater
Aldersgruppe: 13 - 99 år
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 19, lør.-søn. kl. 15 & 17.
Spilleperiode: 5/10 - 17/10
Billetpris: kr. 140, DT/ARTE+ungdomsrabat

BORUPGÅRD TEATRET
Ved Snekersten station
Smakkevej 2
3070 Snekersten
Billettf.: 49200811
Man.-fre. 12 - 17

Kleopatras kat
Corona Danseteater
Aldersgruppe: 6 - 99 år
Spilletidspunkt: Tirs. kl. 15 & 19
Spilleperiode: 12/10
Billetpris: kr. 55

Fyrtøjet
Musik teatret undergrunden
Aldersgruppe: 4 - 10 år
Spilletidspunkt: kl. 13.30 & 15
Spilleperiode: 10/10
Billetpris: kr. 55

Hiawatha
Fair play
Aldersgruppe: 7 - 99 år
Spilletidspunkt: kl. 15
Spilleperiode: 3/10
Billetpris: kr. 55

Sikken sæk
Jytte Abildstrøms Teater
Aldersgruppe: 1,5 - 4 år
Spilletidspunkt: kl. 13.30 & 15.00.
Spilleperiode: 31/10
Billetpris: kr. 55

ARRESØ TEATER
Arresøgård Allé 2
Ramløse
3200 Helsingør
Billettf.: 48712425

Gertrud Gundersen Skifter spor
Arresø Teater
Aldersgruppe: 5-99 år
Spilletidspunkt: Man.-ons. & lør. kl. 14
Spilleperiode: 11/10 - 23/10
Billetpris: kr. 40, gr. over 10 pers. kr. 30.

ESRUM KLOSTER
Klostergaden
Esrum
Billettf.: 49200811
Man.-fre. kl. 12 - 17

Ørene i maskinen
Jytte Abildstrøms Teater
Aldersgruppe: 6-9 år
Spilletidspunkt: Kl. 15
Spilleperiode: 6/11
Billetpris: kr. 65

Den lykkelige bonde
Jytte Abildstrøms Teater
Aldersgruppe: 3-6 år
Spilletidspunkt: Kl. 9.30
Spilleperiode: 1/11
Billetpris: kr. 65

EGNSTEATRET MASKEN
Skolegade 16
4800 Nykøbing Falster
Billettf.: 54857881

Englen og den blå hest
Egnsteatret Masken
Aldersgruppe: 5-10 år
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 9 & 11, lør. kl. 14.
Spilleperiode: Premiere 21/11 kl. 16, 22/11 - 18/12
Billetpris: kr. 65

VORDINGBORG TEATER
Chr. Richardsvej 45
4760 Vordingborg
Billettf.: 55340119
Man.-fre. 10-15

Kvinden i sandet
Cantabile 2
Aldersgruppe: 15-99 år
Spilletidspunkt: kl. 20
Spilleperiode: 8/11-9/11
Billetpris: kr. 85

FYN

BAGGÅRD TEATRET
Caroline Amaliesvej 26
5700 Svendborg
Billettf.: 62210824
Man.-fre. 12-17

EXIT
"Teatret" v/ Hans Rønne
Aldersgruppe: 14 år op
Spilletidspunkt: Tors. & fre. kl. 19.30
Spilleperiode: 23/9-24/9
Billetpris: ikke oplyst

Kong Jool
Gruppe 38
Aldersgruppe: Fra 12 år
Spilletidspunkt: Kl. 19.30
Spilleperiode: 4/11-5/11
Billetpris: ikke oplyst

BORGERFORENINGEN
Teatergade
5700 Svendborg
Billettf.: 62210824
Man.-fre. 12-17

Luft og vand - foetus
Meridiano Teatret
Aldersgruppe: Fra 13 år
Spilletidspunkt: Kl. 19.30
Spilleperiode: 24/11-25/11
Billetpris: ikke oplyst

TEATRET GADESJAKKET
Teaterhuset
Filosofgangen 19
5000 Odense C
Billettf.: 66144021

Avralaura
Teatret Gadesjakk
Aldersgruppe: Fra 8 år
Spilletidspunkt: Ons.-fre. kl. 10.00 tors. kl. 19, lør.-søn. kl. 15
Spilleperiode: 9/10-14/11
Billetpris: kr. 45, børn kr. 25

RAFFINADERIET
Odense Teater
Roersvej 33
5000 Odense C
Billettf.: 62214043
Man.-fre. 10-14

Josef og hans brødre
Baggård Teatret
Aldersgruppe: Fra 8 år
Spilletidspunkt: Man. kl. 19.30, tirs.-fre. kl. 10 og 12
Spilleperiode: 30/10-26/11
Billetpris: Ikke oplyst

BØRNETEATRET SKÆGSPIRE
Teaterhuset
Filosofgangen 19
5000 Odense C
Billettf.: 66113106

På den anden side bor jeg her!
Børneteateret Skægspire
Aldersgruppe: 3-6 år
Spilletidspunkt: Man.-tors. kl. 9.30 & 11, fre. kl. 10, søn. kl. 13.30 & 15.
Spilleperiode: 9/9-29/10
Billetpris: 45 kr., børn kr. 25

Ophelias Skyggeteater
Teatret Fair Play
Aldersgruppe: 5-8 år
Spilletidspunkt: Man.-tirs. & tors. kl. 9.30 og 11, ons. kl. 10 & 13.30, søn. kl. 15.
Spilleperiode: 31/10-4/11
Billetpris: 45 kr., børn kr. 25

Arthur og englen
Teater Refleksion
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: Man.-tirs. & tors. kl. 9.30 & 11, ons. kl. 10

& 13.30, søn. kl. 15.
Spilleperiode: 7/11-11/11
Billetpris: 45 kr., børn kr. 25

Regngudinden
The Little Marionette Company
Aldersgruppe: 6-10 år
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 10
Spilleperiode: 16/11-19/11
Billetpris: 45 kr., børn kr. 25

MIME TEATRET
V/Gert Pedersen
Vestergade 95 B
5000 Odense C
Billettf.: 66178661
Man.-fre. 10-14

Kan det ses
Mime Teatret
Aldersgruppe: Fra 14 år
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 20.
Spilleperiode: 5/10-28/10
Billetpris: 90 kr., børn kr. 50

ÅRHUS OG OMEGN

SVALEGANGEN
Rosenkrantzgade 21
Postboks 5083
8100 Århus C
Billettf.: 86138866
Man.-fre. 16-20, lør. 13-16

Manden fra Jante
Svalegangen i samarbejde med Limfjordsteatret
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidspunkt: tirs.-fre. Kl. 20, lør. Kl. 16
Spilleperiode: 17/9-16/10
Billetpris: 110 kr., Abonn. 70 kr., Ungbil. 50 kr., Rabatkup. 90 kr.

NUKA
Klixüll Teater
Aldersgruppe: 9 - 13 år
Spilletidspunkt: Tirs. kl. 17, ons. kl. 17
Spilleperiode: 19/10-20/10
Billetpris: voksne 60 kr., børn 30.

Den lille havfrue
Svalegangens Dukketeater
Aldersgruppe: unge og voksne
Spilletidspunkt: Tors. kl. 17, fre. kl. 17, lør. kl. 14.
Spilleperiode: 21/10-23/10
Billetpris: 60 kr., børn kr. 30, abonn. Kr. 30.

Killer Joe
Svalegangen
Aldersgruppe: unge og voksne
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 16.
Spilleperiode: 12/11-11/12
Billetpris: kr. 110, Abonn. Kr. 70, Ungdomsbil. Kr. 50, Rabatkup. Kr. 90.

Nøddebo Præstegård
Svalegangens dukketeater
Aldersgruppe: unge og voksne
Spilletidspunkt: kl. 14
Spilleperiode: 27/11
Billetpris: Kr. 60, børn kr. 30, Abonn. Kr. 30.

Lulu
Odense Internationale Musikteater
Aldersgruppe: unge og voksne
Spilletidspunkt: ons.-tors. kl. 20
Spilleperiode: 3/11-4/11
Billetpris: kr. 110, Abonn. Kr. 70, Ungdomsrabat kr. 50, rabatkuponer kr. 90.

ENTRE SCENEN
Grønnegade 93 D
8000 Århus C
Billettf.: 86137899
Kl. 10-16

Leif the lucky
Teatret Thalias Tjenere
Aldersgruppe: 9-99 år
Spilletidspunkt: Ons.-fre. (Skoler) kl.11. & kl. 20
Spilleperiode: 27/10-5/11
Billetpris: kr. 75, gr. kr. 50

AUKTIONSSCENEN
Mejlgade 45
8000 Århus C
Billettf.: 86135311

En biting
Jakob Mendels Teater

Aldersgruppe: Forbudt for børn u. 6 år
Spilletidspunkt: Ons.-tors. kl. 10 & 14, fre. kl. 10, lør. kl. 14.
Spilleperiode: 1/9-4/9
Billetpris: Ring og hør nærmere.

Heiku
Teatro Rio Roser
Aldersgruppe: Forbudt for børn u. 3 år
Spilletidspunkt: Ons.-tors. kl. 10 & 14, fre. kl. 10 & 17, lør. kl. 14
Spilleperiode: 3/11-6/11
Billetpris: Ring og hør nærmere.

Kong Jool
Egnsteatret Gruppe 38
Aldersgruppe: Forbudt for børn u. 12 år
Spilletidspunkt: ons. kl. 10, tors. kl. 10 og 20, fre. kl. 10, lør. kl. 16.
Spilleperiode: 10/11-13/11
Billetpris: Ring og hør nærmere.

Hamlet
Det lille Turneteater
Aldersgruppe: Forbudt for børn u. 13 år
Spilletidspunkt: Ons. kl. 10, tors. kl. 10 & 17, fre. kl. 10, lør. kl. 14.
Spilleperiode: 24/11-27/11
Billetpris: Ring og hør nærmere.

TEATER REFLEKSION
Sinturpvej 11 A
8220 Brabrand
Billettf.: 86240572

Arthur og Englen
Teater Refleksion
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: 7-10/9 kl. 10 & 14.30
Billetpris: 50 kr., Institutioner i Århus Kommune 25 kr.

TEATRET DEN BLÅ HEST
Oddervej 80
8270 Højbjerg
Billettf.: 86274944
Kl. 10-15

Englen og Den Blå Hest
Den Blå Hest
Aldersgruppe: 3-9 år
Spilletidspunkt: Ring og hør nærmere
Spilleperiode: 27/8-11/10
Billetpris: 55 kr., u/26 år 50 kr., Grupper o/10 prs. 35 kr., Institutioner i Århus Kommune 25 kr.

BØRNETEATRET FILUREN
Musikhuset Aarhus
Thomas Jensens Allé
8000 Århus C
Billettf.: 89318210
Kl. 11-21

Et Juleeventyr
Børneteateret Filuren
Aldersgruppe: 5 - år
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 15.30 & 17.30, lør. kl.11.30 & 13.30, 18.10-22.10 spilles kun kl. 15. Ret til ændringer forbeholdes.
Spilleperiode: 18/10-22/12
Billetpris: 60 kr., Gr.rabat kr. 35.

Spilletidspunkt: kl. 10, 12, 16,
Workshop kl. 11.
Spilleperiode: 21/10
Billetpris: kr. 60, unge u. 25,
skoler og institutioner kr. 30,
workshop kr. 20.

Alice

MBT Danseteater
Aldersgruppe: 7-13 år
Spilletidspunkt: Lør.-søn. kl.
16, man. kl. 11,13,17, tirs. kl.
11 & 13, workshop 19/10 kl.
12 og 14 (børn 7-13 år)
Spilleperiode: 16/10-19/10
Billetpris: kr. 60, unge u. 25,
skoler og institutioner kr. 30,
workshop kr. 20.

Under the surface

MBT Danseteater
Aldersgruppe: 13-25 år
Spilletidspunkt: Fre. kl. 12 og
lør. kl. 20
Spilleperiode: 22/10 - 23/10,
workshop 22/10 kl. 10.30
(Aldersgruppe 13-17 år)
Billetpris: kr. 60, unge u. 25,
skoler og institutioner kr. 30,
workshop kr. 20

GULDLOK DUKKETEATER

Willemoesgade 2
8200 Århus N
Billettitl.: 86114777

Det gyldne skrin

Guldlok dukketeater
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidspunkt: ons.-fre. kl.
10, lør.-søn. kl. 11 & 15.30
Spilleperiode: 1/9-30/9
Billetpris: kr. 45, gr.rabat v. 9
pers. Kr. 35.

Guldlok og de 3 bjørne

Guldlok dukketeater
Aldersgruppe: 2-7 år
Spilletidspunkt: Ons.-tors. kl.
10, fre. kl. 10 & 15.30,
lør.-søn. kl. 11 & 15.30
Spilleperiode: 3/10 - 31/10
Billetpris: kr. 45, gr.rabat v. 9
pers. Kr. 35.

Lille Alf

Guldlok dukketeater
Aldersgruppe: 2-5 år
Spilletidspunkt: Ons.-tors. kl.
10, fre. kl. 10 & 15.30, lør. &
søn. kl. 11 & 15.30
Spilleperiode: 3/11 - 21/11
Billetpris: kr. 45, gr.rabat v. 9
pers. Kr. 35.

ØVRIGE JYLLAND

TEATRET MØLLEN

Møllepladsen 4
6100 Haderslev
Billettitl.: 74526679
Kl. 10-15.30

Folk på Komedie

Teatret Møllen
Aldersgruppe: 14 år op
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl.
20
Spilleperiode: 30/8-10/9
Billetpris: Gratis i anledning af
jubileum

Manden fra Jante

Limfjords teatret
Aldersgruppe: Unge og voks-
ne
Spilletidspunkt: Kl. 20
Spilleperiode: 18/11
Billetpris: kr. 80, unge u. 25 år
kr. 40

EXIT

Teatret
Aldersgruppe: Fra 14 år
Spilletidspunkt: kl. 20
Spilleperiode: 14/10
Billetpris: kr. 80, unge u. 25 år
kr. 40

Den gode tyv

Odsherred teater
Aldersgruppe: Ikke oplyst
Spilletidspunkt: kl. 20
Spilleperiode: 30/9-1/10
Billetpris: kr. 80, unge u. 25 år
kr. 40

Ingenting

Det ripenske teaterselskab
Aldersgruppe: 5-99 år
Spilletidspunkt: kl. 11
Spilleperiode: 27/11
Billetpris: Gratis i anledning af
jubileum
Ist ja nur pappe - Det er
kun papir
Theaterwerkstatt pickentafel
Aldersgruppe: 3-99 år
Spilletidspunkt: kl. 11
Spilleperiode: 13/11

Billetpris: Gratis i anledning af
jubileum

Aske

Paraplyteatret
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: kl. 11
Spilleperiode: 9/10
Billetpris: Gratis i anledning af
jubileum

LIMFJORDSTEATRET

Grønnegade 10 C
7900 Nykøbing M
Billettitl.: 97710515
Kl. 9-14

Sangen om Kaino

Skægspire
Aldersgruppe: 6-10 år
Spilletidspunkt: Kl. 10 & 16
Spilleperiode: 8/10
Billetpris: kr. 45

DEN BLÅ HEST

Oddervej 80
8270 Højbjerg
Billettitl.: 86274944
Kl. 12-14

Englen og den blå hest

Teatret Den Blå Hest
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: Ikke oplyst
Spilleperiode: 27/8-11/10
Billetpris: kr. 55, børn kr. 45.

JAKO-BOLE TEATRET

Danmarksgade 19
9000 Aalborg
Billettitl.: 98127833
Kl. 9-15

Klippetiklop

Jytte Abildstrøms Teater
Aldersgruppe: 1, 5-4 år
Spilletidspunkt: Ring og hør
nærmere
Spilleperiode: 21/9-3 /10
Billetpris: kr. 40

Haiku

Teatro Rio Rose
Aldersgruppe: 3-9 år
Spilletidspunkt: Ring og hør
nærmere
Spilleperiode: 4/10-17/10
Billetpris: kr. 40

Odysseus

Det lille Turnéteater
Aldersgruppe: 8-99 år
Spilletidspunkt: Ring og hør
nærmere
Spilleperiode: 27/10-30/10
Billetpris: kr. 40

Regnbuen

Teatret Månegøgl
Aldersgruppe: 1, 5-4 år
Spilletidspunkt: Ring og hør
nærmere
Spilleperiode: 2/11-14/11
Billetpris: kr. 40

Tssss...Nissefar sover

Jako-Bole Teatret
Aldersgruppe: 4-99 år
Spilletidspunkt: Ring og hør
nærmere
Spilleperiode: Premiere
17/11 kl. 19, 17/11 - 21/12
Billetpris: kr. 40

TEAM TEATRET

Bethaniagade 6-8
7400 Herning
Billettitl.: 97125577

Kleopatras kat

Corona danseteater
Aldersgruppe: 6-99 år
Spilletidspunkt: Kl. 14
Spilleperiode: 14/10
Billetpris: kr. 50, grupper u. 25
år kr. 40.

Happy end

Corona danseteater
Aldersgruppe: 8-99 år
Spilletidspunkt: Kl. 14
Spilleperiode: 26/11
Billetpris: kr. 50, grupper u. 25
år kr. 40.

KULTURHUS HAMONIE

6100 Haderslev
Billettitl.: 74526679

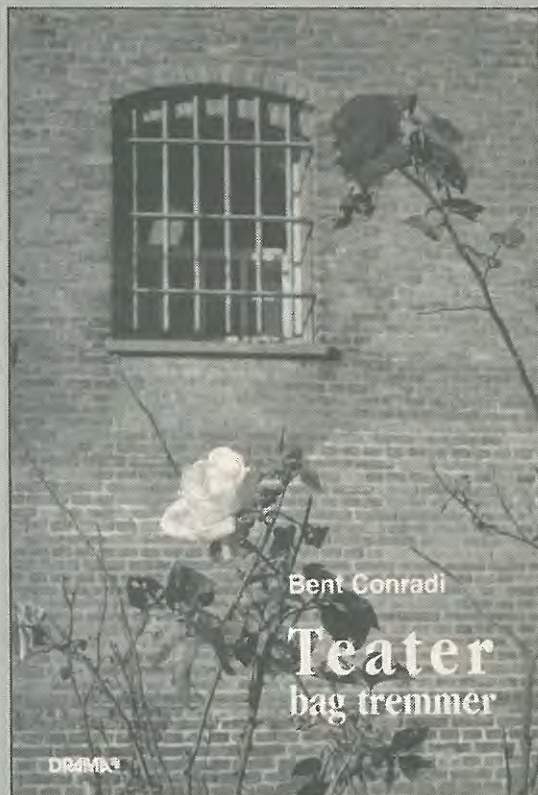
Vanens magt

Teatret Møllen
Aldersgruppe: ikke oplyst
Spilletidspunkt: kl. 20
Spilleperiode: 23/10
Billetpris: Kr. 80, unge u. 25
år kr. 40.

SKEMA TIL SMÅ SCENER
FÅS VED HENVENDELSE
TIL TEATERCENTRUM

BØGER

v. Carsten Jensen

Fængslende teater

Teatermanden Bent Conradi har gjort det til noget nær en livsopgave at arbejde med teaterprojekter i landets statsfængsler. Det er sket ud fra et dybt menneskeligt og socialt engagement og har tillige virket som en kærkommen terapi for de mange involverede indsatte.

I bogen "Teater bag tremmer" beskrives syv af Conradis teaterprojekter i et ligefremt sprog, proppet med anekdoter, refleksioner og følelsesmæssige udbrud og omkranset af digte samt illustrationer af Claus Seidel.

"Teater bag tremmer". Af Bent Conradi. 80 sider, kr. 98. DRAMA.

Tanker om Tjekhov

Nummer 40 i Institut for Dramaturgis serie, Aktuelle teaterproblemer, er refleksioner fra et symposium om Tjekhovs dramaturgi og aktualitet, hvilket igen udsprang af opførelsen af Tjekhovs "Mågen", der med titlen "Deadline" blev opført af Teater Walkabout som indvielse af Kasernescenen på Aarhus Universitet.

Erik Exe Christoffersen skriver om Tjekhovs dramaturgi, Annlis Kuhlmann om forholdet mellem Stanislavskij og Tjekhov, Kjetil Sandvik tager sig af Tjekhovs ironi og Janne Risum forholdet mellem Meyerhold og Tjekhov.

"Deadline. Om Anton Tjekhovs dramaturgi". Erik Exe Christoffersen (red.). Aktuelle teaterproblemer nr.40. Interesserede kan rekvirere publikationen på Institut for Dramaturgi, mod betaling af porto, så længe lager haves.

Figurteater i Norden

"Ånd i Hanske" er den poetiske titel på UNIMA-Norges medlemstidsskrift, som de nordiske UNIMA-organisationer har brugt som basis for at udsende et overmåde læsværdigt og stort tidsskrift om figurteater, som er den brugte fællesbetegnelse for dukke- og objektteater. Hele 131 sider er der med kloge ord og gode artikler om store dukketeatermennesker i Norden (Vibeke Helgesen, Ole Bruun-Rasmussen, Sirpa Sivori-Asp og Michael Meschke); om dukketeateruddannelser og om dukketeatrets historie.

Som tidsskriftets redaktør Anne Helgesen er inde på i sit forord, så er den fælles kultur og de fælles aktiviteter inden for figurteater så omfattende på nordisk plan, at det kunne være rimeligt at overveje muligheden af at lave et fast fællesnordisk tidsskrift.

"Ånd i Hanske" nr. 2/99. Løssalgspris kr. 40 norske (+ forsendelse). Tlf. +47 22 67 73 56.

Noter

Horsens lige om lidt

Den store børneteaterfestival i Horsens fra 17.-19. september (program i sidste nummer af Børneteateravisen) kan nu melde så godt som udsolgt til de mange forestillinger, efter at såvel arrangører som lokale har haft mulighed for at reservere de gratis adgangstegn.

Traditionen tro vil der dog altid være uafhængte billetter, ligesom offchancen for at komme med ind i kunstens mange huler uden billet ofte er ganske stor.

Dertil kommer, at endnu to teatre er kommet på programmet, nemlig Neander med "Mike Attack" og Klixhiil Teater med "Nuka".

Arrangørerne fra Kaskadeteatret melder i øvrigt om ekstraordinær stor tilstrømning til Børneteaterets Debatforum, der foruden to forestillinger også har en uformel samtale med kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen på programmet.

Der har i øvrigt også været væsentligt flere forslag til, hvem der i år skal modtage Horsens Børneteaterpris på

25.000 gode danske kroner, så alt i alt tyder det på syvende interesse og teaterliv i Horsens 17.-19. september.

Det er ligeledes sikkert, at der også i år 2000 bliver festival i Horsens, efter at kommunen har givet grønt lys for festival-tilskuddet.

Om det også bliver i et aktivt Kaskadeteater-regi vides til gengæld først omkring årsskiftet, når Teaterråd og RBOT sætter navne på de støttede teatre.

Foreløbig spiller Kaskadeteatret frem til 30. november og går så i mølpose frem til april 2000. Der er lagt planer for den efterfølgende sæson, men det afhænger som nævnt af støtte-situationen.

Dansk UNIMA

Foreningen for danske dukketeaterfolk har flyttet adresse til Teater Refleksion i Brabrand ved Århus. Det er sket efter forårets generalforsamling, der i øvrigt valgte Ida Hamre som formand efter den Jette Varn.

Dansk Unima kan følgelig kontaktes via Teater Refleksion, Sintrupvej 11a,

8220 Brabrand. UNIMAs hjemmeside findes på:

www.zn.dk/unima/unima.htm

KONTORLOKALER UDLEJES

Hjemløse administratorer søger inspirerende fællesskab med kolleger?

To store og lyse kontorer (30 kvm og 50 kvm) øverst i Danssens Hus udlejes til rimelig pris til professionelle danse- og teateradministratorer. Kontorerne er også velegnede til mødelokaler, har adgang til køkken og fællesfaciliteter - lokalerne er så store, at de kan deles af flere administratorer.

Ring og hør nærmere: Danssens Hus (Kristina Koch Slot)
tlf. 35 83 06 09

Noter

Dans for små fødder

MBT Dansteater i Århus giver i børnenes efterårsferie en række tilbud til børn og unge fra 4-15 år i form af workshops, forestillinger og gæstespil.

MBT's juniorensemble gentager succesen fra sidste år med forestillingen "Alice", mens svenske kor-

eograf Sofia Söderhäll og hendes SoDa-ensemble kommer med "Under the Surface" og "Hvem skal træste Knyttet", hvor der er tilknyttet en workshop.

Sofia Söderhäll har specialiseret sig i dansteater for børn og afholder i øvrigt en række workshops for børn og unge i efterårsferien.

Oplys. på tlf. 86 13 70 67.

Norge tur/retur

For år tilbage var der i Århus en teatergruppe ved navn Teaterkompagniet. Den blev opløst i 1993, men havde forinden på repertoiret haft en meget omtalt og meget pågående forestilling om incest, "Fars lille pige", der var skrevet, instrueret og spillet af Hege Eugenie Tokle.

Denne forestilling tog norsk-fødte Hege Tokle med sig til Norge, hvor hun turnerede flittigt og bl.a. fik en kulturpris fra Skaun

Kommune for sin soloforestilling.

To børn og seks år senere er Hege Tokle nu tilbage i Århus med sit eget teater, Det lille Teaterkompagni. På repertoiret er stadig den sørgeligt aktuelle "Fars lille pige", men der er planer om to nye forestillinger til næste sæson.

Hege Tokle, der i mellemtiden har rundt de 30 år, er godt klar over, at det bliver et sejt træk at komme ind på det danske børne- og ungdomsteatermarked igen.

Hege Tokle i »Fars lille pige«, der bl.a. kan opleves under Scenekunsthøjskolen i Århus på Byens Åbne Scene 10.-11. november

Mod Festival 2000

Forberedelserne til den store børne- og ungdomsteaterfestival i Ringsted og Haslev er i fuld gang. Festival 2000, der finder sted fra 9.-16. april næste år, synes at få fine fysiske rammer i Ringsted midtby, hvor bibliotek, haller og skoler ligger i behagelig afstand af hinan-

den. De næste numre af Børneteateravisen vil indeholde informationer, festivalprogram m.m.

Også de kommende års festivaler er ved at falde på plads. Foreløbig ligger det til Herning i år 2001 og Lyngby i år 2002, mens Silkeborg, Randers og Glamsbjerg lurer på de næstfølgende år.

Ny formand har styr på tingene

BørneteaterSammenslutningen (BTS) har fået ny formand i forbindelse med generalforsamlingen, hvor Jan Torp (Kaskadeteateret) trådte tilbage efter sin anden tårn på posten og blev afløst af Steen Nørgaard (Gruppe 38).

Nørgaard er 44, uddannet på Dramaturgisk Institut på Aarhus Universitet og (med)forfatter til bl.a. publikumsundersøgelser på Svaalegangen og Aalborg Teater og Århus kommunes teater- og danseområde. Steen Nørgaard har tidligere været administrator hos Mariehønen i Randers, før han i 1996 kom til sit nuværende job

som administrator hos Gruppe 38 i Århus.

Den øvrige bestyrelse består nu af Anne Josephsen (Skægspire), Anne Bordum (Dansk Rakkerpak), Vibeke Illum Juul (Jakob Mendels Teater) og Heine Ankerdal (Mariposa).

BTS optog på generalsamlingen seks nye teatre – Teater Patrasket, Teater Refleksion, Teatro Rio Rose, Det Lille Verdens Teater, Thy Teater og AbstraX Teaterproduktion – så organisationen nu er oppe på 52 medlemmer.

Steen Nørgaard i kampuniform til cykelløbet Sjælland Rundt, som han vandt – altså foran de andre børneteaterdeltagere...

20 år med Skægspire

Børneteateret Skægspire i Odense har til november 20 års fødselsdag, og det fejres sæsonen igennem med fire egen-produktioner og 12 gæstespil. I alt bliver det således til 265 opførelser på Skægspires egen scene i Teaterhuset.

Skægspire, der fik egen teaterstatus i 1986, startede som fast leverandør af børneteater til Odense Kommunale Sommerunderholdning.

25 år med Møllen

I efteråret 1974 fik et nyt teater bolig i den gamle vandmølle i Haderslev. Jubilæet fejres officielt 11. september med debat, forestilling og fest.

Forstnævnte er en diskussion om børne- kontra voksenteater med bl.a. teateranmelder Jens Kistrup, forsker Beth Juncker, Vigga Bro og Gitte Kath. Jubilæumsforestillingen er Steen Kaaløs gamle Møllen-stykke, »Folk på Komædie«, og så har Claus Reiche forfattet Møllens Jubilæumsbog.

Små scener i storbyen

For andet år i træk har 11 storkøbenhavnske børneteatre med stationære scener udsendt en fællesbrochure med sæsonens børne- og familieteatertilbud på de små scener.

Sidste års fælles markedsføring har angiveligt betydet en markant fremgang i antallet af publikummer til de involverede teatre, der er Anemoteatret, Bådteatret, Comedievognen, Det Lille Teater, Jytte Abildstrøms Teater, Teater Sthyr og Kjær, Teater Vestvolden, Zeppelin, Theater La Balance, Taastrup Teater og Zangenbergs Teater.

Brochuren, der sendes til institutioner og skoler i Københavns Amt, indeholder 44 forestillinger for de små og lidt større aldersklasser. Der er tale om teatrenes egne produktioner såvel som gæstespil.

Yderligere oplysninger: 35 36 61 12 el. 33 13 21 51.

Silkeborg Dukketeaterfestival

Den årlige dukketeaterfestival i Silkeborg finder i år sted fra 11.-14. november og byder bl.a. på internationale forestillinger Bernd Ogronnik (USA), Little Marionette Company (Sydafrika), Nola Rae (England), Boris Bulankin (Rusland), Stockholm Opera Undergrund (Sverige) og Analia Alexandrova (Bulgarien).

Dertil kommer en lang række danske forestillinger, workshops, dukkeværksted m.m.

Festivalens program udkommer i begyndelsen af oktober og kan bestilles på: Silkeborg Bibliotek, tlf. 86 82 02 33 - Fax 86 80 26 79.

BØRNETEATER • avis

ISSN: 0900-0291

UDGIVER:

Teatercentrum i Danmark
Suomisvej 2, 2
1927 Frederiksberg C
Tlf. 35 30 44 00
Fax: 35 30 44 01
e-mail: info@teatercentrum.dk
hjemmeside:
www.teatercentrum.dk

• REDAKTION:

Carsten Jensen (ansvarshavende)
• LAYOUT: Ulf Skov
• TRYK: Trykcentralen Fyn A/S
• DISTRIBUTION: Børneteateravisen (4 numre årligt) samt Den Røde Brochure (udkommer i

april) sendes gratis til alle institutioner, skoler og andre potentielle aftagere af børneteater. Private abonnenter betaler 98 kroner årligt. Bestilling og afbestilling foretages skriftligt til Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring og udeblevne numre rettes i første omgang til det lokale postkontor.

BTA 111: Næste nummer

udkommer ultimo november
DEADLINE: 10. november
ANNONCER: Aftales senest en uge før deadline

Redaktionen af dette nummer er afsluttet 1. september 1999

Ved Lis Kristensens død.

Medens sommeren gik over Danmark, har vi mistet Lis Kristensen, direktør for Thisted Musikteater og formand for Thisted Teaterkreds.

Allerede ved det første møde med Lis under børneteaterfestivalen i Thisted, foråret 1990, blev det os klart, at vi stod overfor et ganske særligt menneske.

Hendes store indsats for dansk børneteater har været af uvurderlig betydning. På sin egen specielle måde - iblandet jysk stædighed og stor humor - kæmpede hun på alle fronter for at skabe god økonomi og gode fysiske rammer for børneteater i sit lokale område.

I sit valg af repertoire var hun mangfoldig, til tider uortodoks og aldrig bange for at tage chancer i det

ny og uprøvede. Altid vågen og opmærksom i sin færd.

Overblikket tillige med sansen for detaljen kendetegnede samarbejdet med Lis. Under vore turnéer til Thisted var det som at besøge et kært familiemedlem. Alt var der sørget for, også den hjemmelavede leverpostej og det nybagte brød, som stod parat, når forestillingen var spillet.

Med sin utrættelige energi og udtrykte kærlighed til børne- og ungdomsteatret lykkedes det Lis at skabe et usædvanligt varmt og positivt miljø omkring teaterformidling for børn og unge.

Æret være Lis' minde.

Birgit Gad/Teater Vestvolden

35 år med Odin

Odin Teatret afholder i anledning af sit 35 års jubilæum et internationalt symposium i Holstebro i perioden 22.-27. september med temaet "Tavs Viden - Arv og Ødslen". Det refererer til den type viden inden for dansk og teater m.m., som ikke kan overføres gennem ord og begreber. På symposiet bliver fire af verdens ældste levende forestillingstraditioner præsenteret: Det japanske no-teater (14. årh.), det balesiske gambuh (15. årh.), shamanistiske ritualer fra Korea (16. årh.) og klassisk ballet fra Europa (17. årh.)